

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ,
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**

**Εγχειρίδιο Διαδικασιών Αδειοδότησης
για Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος**

Αθήνα

ΙΟΥΛΙΟΣ 2016

Το παρόν εγχειρίδιο δεν αποτελεί νομικώς δεσμευτικό έγγραφο.

Η έκδοση του εγχειριδίου από τη Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων γίνεται σε συμμόρφωση με το άρθρο 9 παρ. 1 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 17ης Απριλίου 2013 και παραπέμπει ή αναφέρεται σε συναφείς νομικές διατάξεις. Σκοπός του είναι η υποβοήθηση του έργου όλων των εμπλεκόμενων μερών στις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές και η εμπέδωση της διαφάνειας.

Η 2^η έκδοση του εγχειριδίου περιλαμβάνει επικαιροποιήσεις διαδικασιών που κρίθηκαν απαραίτητες προκειμένου για την καλύτερη ενημέρωση του κοινού και των επενδυτών καθώς επίσης και συμπληρώσεις ελλείψεων που διαπιστώθηκαν μετά την αξιολόγηση της 1^{ης} έκδοσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Το Παράρτημα παρουσιάζει την αντιστοίχιση του περιεχομένου της 1^{ης} έκδοσης του εγχειριδίου (Οκτώβριος 2014) με το περιεχόμενο της παρούσας 2^{ης} έκδοσης (Ιούλιος 2016).

Το εγχειρίδιο περιλαμβάνει όσες πληροφορίες αναφέρονται στο Παράρτημα VI σημείο 1. Ο επόμενος Πίνακας δίνει μια ενδεικτική αντιστοίχιση των ελάχιστων αυτών πληροφοριών με τα κεφάλαια του εγχειριδίου.

A/A	Ελάχιστη απαίτηση από το Παράρτημα VI σημείο 1	Κεφάλαια Εγχειριδίου
α)	Σχετικό δίκαιο στο οποίο βασίζονται οι αποφάσεις και οι γνωμοδοτήσεις σχετικά με τους διαφόρους τύπους έργων κοινού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένου του περιβαλλοντικού δικαίου	Κεφ. 2, Κεφ.5.1, Κεφ. 5.2.1, Κεφ. 5.3.1, Κεφ. 5.4.1, Κεφ. 5.5.1, Κεφ. 5.6.1, Κεφ. 5.7.1, Κεφ. 5.8.1, Κεφ. 5.9.1, Κεφ. 5.10.1, Κεφ. 5.11.
β)	Σχετικές απαιτούμενες αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις	Κεφ. 5.2, Κεφ. 5.3, Κεφ. 5.4, Κεφ. 5.5, Κεφ. 5.6, Κεφ. 5.7, Κεφ. 5.8, Κεφ. 5.9, Κεφ. 5.10, Κεφ. 5.11,
γ)	Ονόματα και στοιχεία επικοινωνίας της αρμόδιας αρχής, των άλλων αρχών και των βασικών εμπλεκόμενων ενδιαφερομένων	Κεφ. 7
δ)	Ροή εργασιών, σύντομη παρουσίαση κάθε σταδίου της διαδικασίας, συμπεριλαμβανομένου ενός ενδεικτικού χρονοδιαγράμματος, και συνοπτική επισκόπηση της διαδικασίας λήψης αποφάσεων	Κεφ. 2.3, Κεφ. 2.4, Κεφ. 2.5, Κεφ. 5.2.2, Κεφ. 5.3.2, Κεφ. 5.4.2, Κεφ. 5.5.2, Κεφ. 5.6.2, Κεφ. 5.7.2, Κεφ. 5.8.2, Κεφ. 5.9.2, Κεφ. 5.9.3, Κεφ. 5.9.4, Κεφ. 5.10.2, Κεφ. 5.11.2
ε)	Πληροφορίες σχετικά με το πεδίο εφαρμογής, της δομής και του βαθμού λεπτομερειών που θα περιλαμβάνουν τα έγγραφα που θα υποβληθούν κατά την εφαρμογή των αποφάσεων, συμπεριλαμβανομένου ενός καταλόγου ελέγχου	Κεφ. 5.2.4, Κεφ. 5.3.4, Κεφ. 5.4.4, Κεφ. 5.5.4, Κεφ. 5.6.4, Κεφ. 5.7.4, Κεφ. 5.8.4, Κεφ. 5.8.5, Κεφ. 5.9.6, Κεφ. 5.11.4, Κεφ. 6
στ)	Στάδια και τα μέσα συμμετοχής του ευρέως κοινού στη διαδικασία	Κεφ. 3, Κεφ. 5.4.2

1 Περιεχόμενα

Περιεχόμενα

1	Εισαγωγή	1
1.1	Γενικά για τα Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος.....	1
1.2	Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος στα οποία συμμετέχει η Ελλάδα.	2
2	Πλαίσιο ανάπτυξης έργων ενεργειακών υποδομών.....	3
2.1	Στρατηγικές επενδύσεις	3
2.2	Αρμόδια Εθνική Αρχή	3
2.3	Οργάνωση της διαδικασίας χορήγησης αδειών	4
2.4	Στάδια και διαδικασίες χορήγησης αδειών	5
2.5	Εφαρμογή και παρακολούθηση της διαδικασίας χορήγησης	7
3	Συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία	9
3.1	Αρχές περί της συμμετοχής των πολιτών.....	9
3.2	Διαδικασία έγκρισης του σχεδίου συμμετοχής του κοινού.....	9
3.3	Διενέργεια Δημόσιας Διαβούλευσης	10
3.4	Δυνατότητες συμμετοχής του κοινού στη διαδικασία διαβούλευσης	11
4	Περιγραφή έργων	12
4.1	Διασύνδεση Ισραήλ–Κύπρου–Ελλάδας μεταξύ Hadera και Αττικής.....	12
4.2	Διασύνδεση μεταξύ Maritsa East 1 και Νέας Σάντας.....	12
4.3	Υδροηλεκτρικό αντλησιοταμίευσης στην Αμφιλοχία.....	12
4.4	IGB Διασυνδεδημένος αγωγός Ελλάδας-Βουλγαρίας μεταξύ Κομοτηνής και Stara Zagora.....	13
4.5	Πλωτός Σταθμός αποθήκευσης και επαναεριοποίησης Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου στην βόρεια Ελλάδα.....	13
4.6	Σταθμός συμπίεσης φυσικού αερίου στους Κήπους του Έβρου	13
4.7	Αγωγός TAP.....	13
4.8	Αγωγός Κομοτηνή Θεσπρωτία.....	14
4.9	Αγωγός Poseidon	14
4.10	Αγωγός από υπεράκτια περιοχή Κύπρου προς ηπειρωτική Ελλάδα μέσω Κρήτης	14
4.11	Σταθμός συμπίεσης φυσικού αερίου στους Κήπους του Έβρου	14
5	Διαδικασίες Αδειοδότησης.....	15
5.1	Γενικό θεσμικό πλαίσιο	15
5.2	Καθορισμός της ημερομηνίας έναρξης της αδειοδοτικής διαδικασίας	15
5.2.1	Νομικό Πλαίσιο.....	15
5.2.2	Διαδικασία	16
5.2.3	Εμπλεκόμενες Αρχές.....	16
5.2.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα	16
5.3	Έγκριση του Σχεδίου Συμμετοχής του κοινού	16
5.3.1	Νομικό Πλαίσιο.....	16
5.3.2	Διαδικασία	16

5.3.3	Εμπλεκόμενες Αρχές.....	17
5.3.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα	17
5.4	Περιβαλλοντική αδειοδότηση.....	17
5.4.1	Νομικό Πλαίσιο.....	17
5.4.2	Διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης.....	19
5.4.3	Εμπλεκόμενες Αρχές.....	21
5.4.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα	22
5.5	Γνωμοδότηση αρχαιολογικών υπηρεσιών	22
5.5.1	Θεσμικό Πλαίσιο.....	22
5.5.2	Διαδικασία	22
5.5.3	Εμπλεκόμενες Αρχές.....	23
5.5.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα	23
5.6	Γνωμοδότηση δασικών υπηρεσιών	23
5.6.1	Νομικό πλαίσιο	23
5.6.2	Διαδικασία	23
5.6.3	Εμπλεκόμενες αρχές.....	24
5.6.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα	24
5.7	Παραχώρηση Χρήσης Αιγιαλού, Παραλίας, Θάλασσας, Πυθμένα και του Υπεδάφους του ...	24
5.7.1	Νομικό πλαίσιο	25
5.7.2	Διαδικασία	25
5.7.3	Εμπλεκόμενες αρχές.....	26
5.7.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα	26
5.8	Αδειοδότηση εγκατάστασης και λειτουργίας στο τομέα του Φυσικού Αερίου	26
5.8.1	Νομικό Πλαίσιο.....	26
5.8.2	Διαδικασία και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα	28
5.8.3	Εμπλεκόμενες Αρχές.....	28
5.8.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα για Άδεια Εγκατάστασης.....	29
5.8.5	Υποβαλλόμενα έγγραφα για Άδεια Λειτουργίας	29
5.9	Κύριες άδειες στο τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας	30
5.9.1	Νομικό Πλαίσιο.....	30
5.9.2	Διαδικασία αδειοδότησης για έργα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας	31
5.9.3	Διαδικασία αδειοδότησης για έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.....	31
5.9.4	Χρονοδιάγραμμα αδειοδοτικής διαδικασίας.....	32
5.9.5	Εμπλεκόμενες Αρχές.....	33
5.9.6	Υποβαλλόμενα έγγραφα	34

5.10	Απαλλοτριώσεις.....	34
5.10.1	Νομικό Πλαίσιο.....	35
5.10.2	Διαδικασία και χρονοδιάγραμμα	35
5.11	Άδειες και εγκρίσεις δόμησης	36
5.11.1	Νομικό πλαίσιο	36
5.11.2	Διαδικασία	37
5.11.3	Υποβαλλόμενα έγγραφα	37
5.11.4	Αρμόδιες Υπηρεσίες	38
6	Κατάλογος εγγράφων και πληροφοριών που πρέπει να υποβληθούν	39
7	Στοιχεία επικοινωνίας φορέων	44
7.1	Υπηρεσίες Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού	44
7.2	Υπηρεσίες Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας	44
7.3	Υπηρεσίες Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.....	47
7.4	Υπηρεσίες Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων	48
7.5	Υπηρεσίες Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού	48
7.6	Αποκεντρωμένες Διοικήσεις.....	49
7.7	Περιφέρειες	51
7.8	Ανεξάρτητες αρχές και φορείς στον τομέα της ενέργειας.....	53
7.9	Άλλοι φορείς.....	54

1 Εισαγωγή

1.1 Γενικά για τα Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος

Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 347/2013 καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές για την έγκαιρη ανάπτυξη και διαλειτουργικότητα των διαδρόμων και ζωνών προτεραιότητας των διευρωπαϊκών ενεργειακών υποδομών, δηλαδή υποδομών που συνδέουν την Ένωση και μία ή περισσότερες τρίτες χώρες και αφορούν ηλεκτρική ενέργεια, φυσικό αέριο, πετρέλαιο και το διοξείδιο του άνθρακα.

Πιο συγκεκριμένα ο Κανονισμός:

- 1) προβλέπει τον προσδιορισμό των απαραίτητων έργων κοινού ενδιαφέροντος για την υλοποίηση των διαδρόμων και ζωνών προτεραιότητας, τα οποία εμπίπτουν στις κατηγορίες ενεργειακών υποδομών ηλεκτρισμού, αερίου, πετρελαίου και διοξειδίου του άνθρακα·
- 2) διευκολύνει την έγκαιρη υλοποίηση των έργων κοινού ενδιαφέροντος με τον εξορθολογισμό, τον στενότερο συντονισμό και την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης και με την αύξηση της συμμετοχής των πολιτών·
- 3) προβλέπει κανόνες και καθοδήγηση για τον διασυνοριακό επιμερισμό του κόστους και κίνητρα σχετικά με τον κίνδυνο σε ότι αφορά τα έργα κοινού ενδιαφέροντος·
- 4) καθορίζει τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας των έργων κοινού ενδιαφέροντος για χρηματοδοτική στήριξη από την Ένωση.

Τα Έργα Κοινού (Ευρωπαϊκού) Ενδιαφέροντος (ΕΚΕ) αφορούν μια συντονισμένη προσπάθεια σε Ευρωπαϊκό επίπεδο για την σταδιακή ισχυροποίηση των ευρωπαϊκών δικτύων και ιδιαίτερα των διασυνδέσεων, στην κατεύθυνση υλοποίησης των στόχων της ενεργειακής πολιτικής για το 2020 και 2050. Έργα που μπορεί να χαρακτηριστούν ως ΕΚΕ, είναι κυρίως διασυνδέσεις ή εσωτερικά έργα που αυξάνουν την ικανότητα μεταφοράς των διασυνδέσεων.

Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος κατανέμονται σε δώδεκα περιφερειακές «ομάδες» έργων. Η υπαγωγή ενός έργου σε κάθε ομάδα γίνεται εφόσον το συγκεκριμένο έργο συνεισφέρει στην υλοποίηση του αντίστοιχου διαδρόμου ή ζώνης προτεραιότητας και βρίσκονται στην περιοχή που καλύπτει κάθε ομάδα.

Οι προτάσεις των έργων που υποβλήθηκαν προς εγγραφή στους περιφερειακούς καταλόγους Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος αξιολογήθηκαν σε πρώτο επίπεδο από τις περιφερειακές ομάδες, που είχαν συσταθεί βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 με αντιπροσώπους των κρατών μελών, των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς καθώς και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, του Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενεργείας και του ευρωπαϊκού δικτύου διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου (ΕΔΔΣΜ ηλεκτρισμού και ΕΔΔΣΜ αερίου).

Στο επόμενο στάδιο της διαδικασίας, τα σχέδια περιφερειακών καταλόγων εγκρίθηκαν σε τεχνικό επίπεδο από αντιπροσώπους της Επιτροπής και των αντίστοιχων κρατών μελών μετά από διαβούλευση με οργανώσεις που εκπροσωπούν τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των παραγωγών, των διαχειριστών συστημάτων διανομής, των προμηθευτών, των καταναλωτών και των οργανώσεων προστασίας του περιβάλλοντος.

Ο πρώτος κατάλογος έργων κοινού ενδιαφέροντος εγκρίθηκε με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1391/2013 της Επιτροπής. Ο κατάλογος των έργων αναθεωρήθηκε όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό. Ο νέος κατάλογος που είναι σήμερα σε ισχύ εγκρίθηκε με τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 89/2016 της Επιτροπής.

Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος πληρούν τα ακόλουθα γενικά κριτήρια:

- 1) το έργο είναι απαραίτητο για τουλάχιστον έναν από τους διαδρόμους και ζώνες προτεραιότητας των ενεργειακών υποδομών,

- 2) τα συνολικά δυνητικά οφέλη του έργου, όπως προκύπτουν από αξιολόγηση που πραγματοποιείται με βάση τα αντίστοιχα κριτήρια, υπερτερούν του κόστους του, μεταξύ άλλων μακροπροθέσμως, και
- 3) το έργο πληροί οποιοδήποτε από τα ακόλουθα κριτήρια:
 - i. αφορά τουλάχιστον δύο κράτη μέλη διασχίζοντας απευθείας τα σύνορα δύο ή περισσότερων κρατών μελών,
 - ii. βρίσκεται στην επικράτεια ενός κράτους μέλους και έχει σημαντικό διασυνοριακό αντίκτυπο,
 - iii. διασχίζει τα σύνορα τουλάχιστον ενός κράτους μέλους και μιας χώρας του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

1.2 Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος στα οποία συμμετέχει η Ελλάδα.

Τα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος παρατίθενται είτε αυτοτελή, είτε ενταγμένα σε δέσμες περισσότερων του ενός έργου λόγω του αλληλένδετου, δυνητικά ανταγωνιστικού ή ανταγωνιστικού χαρακτήρα τους.

Τα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος που περιλαμβάνονται στον ισχύοντα κατάλογο και οι αντίστοιχοι διάδρομοι προτεραιότητας περιλαμβάνουν:

A. Διάδρομος προτεραιότητας NSI East Electricity (Διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας Βορρά-Νότου στην κεντροανατολική και νοτιοανατολική Ευρώπη)

1. Διασύνδεση Ισραήλ–Κύπρου–Ελλάδας μεταξύ Hadera (Ισραήλ) και περιοχής Αττικής, γνωστή ως EuroAsia Interconnector που περιλαμβάνει τα εξής έργα PCI
 - a. Σύνδεση μεταξύ Hadera (Ισραήλ) και Κοφίνου (Κύπρος)
 - b. Σύνδεση μεταξύ Κοφίνου (Κύπρος) και Κορακιά, Κρήτη (Ελλάδα)
 - c. Σύνδεση μεταξύ Κορακιά, Κρήτη (Ελλάδα) και Αττική (Ελλάδα)
2. Διασύνδεση μεταξύ Maritsa East 1 (Βουλγαρία) και Νέα Σάντα (Ελλάδα)
3. Υδροηλεκτρικό αντλησιοταμίευσης (hydro-rumped storage) στην Αμφιλοχία

B. Διάδρομος προτεραιότητας NSI East Gas (Διασυνδέσεις αερίου Βορρά-Νότου στην κεντροανατολική και νοτιοανατολική Ευρώπη)

4. IGB Διασυνδετήριος αγωγός Ελλάδας-Βουλγαρίας μεταξύ Κομοτηνής και Stara Zagora (BG).
5. Πλωτός Σταθμός αποθήκευσης και επαναεριοποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου Βόρειας Ελλάδας - LNG terminal in Northern Greece
6. Σταθμός συμπίεσης φυσικού αερίου στους Κήπους του Έβρου
7. Σύστημα αγωγού από την Ελλάδα στην Αυστρία (Αγωγός Tesla)

Γ. Διάδρομος προτεραιότητας Southern Gas Corridor (SGC, Νότιος Διάδρομος)

8. Σταθμός συμπίεσης φυσικού αερίου στους Κήπους του Έβρου
9. Αγωγός Ελλάδα - Αλβανία - Ιταλία (Αγωγός TAP)
10. Αγωγός Ελλάδα - Ιταλία (Αγωγός Poseidon)
11. Μετρητικός σταθμός για τη σύνδεση του Ελληνικού συστήματος με τον TAP
12. Αγωγός Κομοτηνή - Θεσπρωτία
13. Αγωγός από υπεράκτια περιοχή Κύπρου προς Ελληνική Ενδοχώρα μέσω Κρήτης (Αγωγός Eastmed)

2 Πλαίσιο ανάπτυξης έργων ενεργειακών υποδομών

2.1 Στρατηγικές επενδύσεις

Ως στρατηγικές χαρακτηρίζονται μεγάλες δημόσιες ή ιδιωτικές επενδύσεις που επιφέρουν σημαντικά ποσοτικά και ποιοτικά αποτελέσματα σημαντικής εντάσεως στη συνολική εθνική οικονομία και προάγουν την έξοδο της χώρας από την οικονομική κρίση. Αφορούν ιδίως στην κατασκευή, ανακατασκευή, επέκταση ή στον εκσυγχρονισμό εγκαταστάσεων υποδομών και δικτύων σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

Οι στρατηγικές επενδύσεις διέπονται από το Ν.3984/10, ο οποίος παρέχει ένα σταθερό και διαφανές επενδυτικό πλαίσιο κανόνων, διαδικασιών και διοικητικών δομών για την υλοποίηση μεγάλων δημόσιων και ιδιωτικών έργων. Μία από τις πιο δραστικές τομές του Ν.3984/10 είναι η πρόβλεψη για την ίδρυση μιας υπηρεσίας μιας στάσης η οποία έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- Το συντονισμό, την παρακολούθηση και τη διεκπεραίωση σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές της διαδικασίας έκδοσης των γνωμοδοτήσεων ή εγκρίσεων που απαιτούνται σε όλα τα στάδια αδειοδότησης των στρατηγικών επενδύσεων. Ο συντονιστικός ρόλος συνδέεται κυρίως με τις απαραίτητες περιβαλλοντικές και χωροταξικές εγκρίσεις με στόχο την τήρηση του αυστηρού χρονοδιαγράμματος ολοκλήρωσης της διαδικασίας και την επιτάχυνση της σχετικής διαδικασίας.
- Την έκδοση των απαιτούμενων αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας καθώς επίσης και των απαραίτητων αδειών οικοδομής για την υλοποίηση των στρατηγικών επενδύσεων. Επιπλέον μπορεί να εκδίδει συγκεκριμένες επιμέρους γνωμοδοτήσεις όταν για οποιοδήποτε λόγο οι αρμόδιες αρχές καθυστερούν στην έκδοσή τους.

Η Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων ιδρύθηκε το Νοέμβριο του 2013 στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού ως υπηρεσία μιας στάσης προκειμένου να διευκολύνει την υλοποίηση των στρατηγικών επενδύσεων. Με την ανάληψη όλων των αδειοδοτικών διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένων της έκδοσης συγκεκριμένων αδειών εσωτερικά, διευκολύνει το σύστημα αδειοδότησης των επενδυτικών σχεδίων, συντονίζει και επιταχύνει την αδειοδοτική διαδικασία.

Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος στα οποία συμμετέχει η Ελλάδα καθορίστηκαν ως στρατηγικές επενδύσεις με το Ν. 4271/14 (Α' 144), λόγω της σημασίας τους και του εύρους της θετικής επίδρασής τους στην εθνική οικονομία.

Συνεπώς μπορούν να επωφεληθούν από τις απλοποιημένες και γρήγορες διαδικασίες αδειοδότησης και υλοποίησης που προβλέπονται για τις στρατηγικές επενδύσεις στο βαθμό που αυτό δεν αντίκειται στο εθνικό και ενωσιακό δίκαιο που διέπει τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας.

2.2 Αρμόδια Εθνική Αρχή

Με το Ν.4271/14 η Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων έχει οριστεί ως «Αρμόδια Εθνική Αρχή» κατά την έννοια του Άρθρου 8 του Κανονισμού προκειμένου να συνεισφέρει στον εξορθολογισμό, τον στενότερο συντονισμό και την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης.

Οι υποχρεώσεις και αρμοδιότητες της αρμόδιας εθνικής αρχής σύμφωνα με τον Κανονισμό περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

1. Έχει την ευθύνη για τη διευκόλυνση και συντονισμό της διαδικασίας χορήγησης αδειών για έργα κοινού ενδιαφέροντος.
2. Επιμελείται της έγκαιρης έκδοσης όλων των γνωμοδοτήσεων και αποφάσεων που απαιτούνται από τις καθ' ύλην αρμόδιες αρχές.

3. Λαμβάνει μέτρα για να διευκολύνει την έκδοση της σχετικής απόφασης εντός των προθεσμιών σύμφωνα με ένα από τα ακόλουθα συστήματα: α) ολοκληρωμένο σύστημα, κατά το οποίο, εκδίδει μία και μόνη τελική απόφαση μετά από γνωμοδοτήσεις όλων των εμπλεκόμενων φορέων, β) συντονισμένο σύστημα, κατά το οποίο, συντονίζει τους εμπλεκόμενους φορείς για την έκδοση των αποφάσεων και τους υποκαθιστά όταν αυτές δεν εκδίδονται εμπρόθεσμα, και γ) συνεργατικό σύστημα, κατά το οποίο, συντονίζει τις εμπλεκόμενες αρχές.
4. Εκδίδει εγχειρίδιο αδειοδότησης το οποίο περιλαμβάνει μεταξύ άλλων τις εξής πληροφορίες α) το σχετικό δίκαιο στο οποίο βασίζονται οι αποφάσεις και οι γνωμοδοτήσεις σχετικά με τους διάφορους τύπους έργων, β) τις απαιτούμενες αποφάσεις και τις γνωμοδοτήσεις, γ) τις εμπλεκόμενες αρχές, δ) τη ροή εργασιών, τη σύντομη παρουσίαση κάθε σταδίου της διαδικασίας, ε) πληροφορίες σχετικά με τη δομή και το βαθμό λεπτομερειών των υποβαλλόμενων εγγράφων, στ) τα στάδια συμμετοχής του κοινού.
5. Συντάσσει ετήσια έκθεση που αφορά στην πρόοδο των Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος στην Ελλάδα και στις τυχόν καθυστερήσεις που παρατηρούνται, τις αιτίες τους και τον τρόπο αντιμετώπισής τους.
6. Υλοποιεί, συντονίζει και παρακολουθεί τη διαδικασία χορήγησης αδειών.

Η Γενική Διεύθυνση Στρατηγικών Επενδύσεων βρίσκεται σε στενή συνεργασία με όλες τις εμπλεκόμενες αρχές για την αποτελεσματική οργάνωση της διαδικασίας χορήγησης των απαραίτητων αδειών για την υλοποίηση και λειτουργία των έργων κοινού ενδιαφέροντος.

2.3 Οργάνωση της διαδικασίας χορήγησης αδειών

Η Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων έχει αναλάβει διπλό ρόλο αφενός ως one stop shop και αδειοδοτούσα αρχή όπως προβλέπεται από τη νομοθεσία περί στρατηγικών επενδύσεων και αφετέρου ως αρμόδια εθνική αρχή όπως προβλέπεται από τον Κανονισμό.

Η οργάνωση της αδειοδοτικής διαδικασίας γίνεται με βάση το συντονισμένο σύστημα για την έκδοση εμπειριστατωμένης απόφασης όπως αυτό περιγράφεται στο Άρθρο 8 (3.β) του Κανονισμού.

Ως εμπειριστατωμένη απόφαση νοείται το σύνολο αποφάσεων που λαμβάνουν οι αρμόδιες αρχές και καθορίζουν τη χορήγηση ή μη έγκρισης σε φορέα υλοποίησης έργου για την υλοποίηση της προς εκτέλεση ενεργειακής υποδομής που σχετίζεται με ένα έργο. Η εμπειριστατωμένη απόφαση για την Ελλάδα, περιλαμβάνει τουλάχιστον τις εξής άδειες και εγκρίσεις:

1. Πράξη εγκατάστασης
2. Άδεια εγκατάστασης
3. Άδειες δόμησης και εγκρίσεις εργασιών μικρής κλίμακας
4. Επιμέρους εγκρίσεις προκειμένου να εκδοθούν οι ανωτέρω άδειες

Με βάση το συντονισμένο σύστημα και με την επιφύλαξη των σχετικών απαιτήσεων του διεθνούς και ενωσιακού δικαίου, η ΓΓΣΙΕ θέτει το πλαίσιο διαβούλευσης, ορίζει εύλογο χρονικό διάστημα ολοκλήρωσης κάθε αδειοδότησης, παρακολουθεί και συντονίζει τη διαδικασία αδειοδότησης. Επίσης, δύναται να λάβει επιμέρους απόφαση εξ ονόματος μιας άλλης εθνικής αρχής, εάν η απόφαση της δεν εκδοθεί εμπρόθεσμα και δεν συντρέχουν επαρκείς λόγοι για την καθυστέρηση ή, εφόσον προβλέπεται στο εθνικό δίκαιο και στον βαθμό που αυτό είναι συμβατό με το δίκαιο της Ένωσης, μπορεί να θεωρήσει ότι άλλη ενδιαφερόμενη εθνική αρχή έχει είτε εγκρίνει είτε απορρίψει το έργο, εφόσον η απόφαση δεν εκδοθεί εντός της προθεσμίας από την εν λόγω αρχή.

Η ΓΓΣΙΕ για το σύνολο των Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος έχει το ρόλο του one stop shop για όλη τη διαδικασία αδειοδότησης και ανεξάρτητα από το ποια είναι η αδειοδοτούσα αρχή. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του Ν.3894/2010, ο φορέας υλοποίησης του έργου υποβάλλει το φάκελο με τα απαραίτητα δικαιολογητικά και για κάθε επιμέρους στάδιο αδειοδότησης στη ΓΓΣΙΕ ή οποία αφού πρώτα

αξιολογήσει την πληρότητά του τον προωθεί προς την αρμόδια αδειοδοτούσα ή γνωμοδοτούσα αρχή προκειμένου να εκδώσει εντός συγκεκριμένης προθεσμίας την σχετική άδεια ή γνωμοδότηση. Σε περίπτωση που αυτό δεν γίνει εντός του χρονοδιαγράμματος η ΓΓΣΙΕ έχει τη δυνατότητα να εκδώσει τις επιμέρους εγκρίσεις εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

Η ΓΓΣΙΕ έχει επίσης το ρόλο της αδειοδοτούσας αρχής για την έκδοση της άδειας εγκατάστασης και των αδειών και εγκρίσεων δόμησης. Εξαιρέση αποτελούν τα έργα ΑΣΦΑ για τα οποία την άδεια εγκατάστασης εκδίδει το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Πιο συγκεκριμένα:

1. Η πράξη εγκατάστασης, εφόσον απαιτείται, εκδίδεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τα όλα τα έργα κοινού ενδιαφέροντος.
2. Η άδεια εγκατάστασης εκδίδεται από το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τα έργα ΑΣΦΑ ενώ για όλα τα υπόλοιπα έργα όπου απαιτείται εκδίδεται από την ΓΓΣΙΕ.
3. Οι άδειες και εγκρίσεις δόμησης εκδίδονται για όλα τα έργα κοινού ενδιαφέροντος από τη ΓΓΣΙΕ
4. Οι επιμέρους εγκρίσεις για την έκδοση των παραπάνω αδειών εκδίδονται από επιμέρους αδειοδοτούσες αρχές και αν δεν εκδοθούν εντός της αντίστοιχης προθεσμίας, τότε υπάρχει η δυνατότητα να εκδοθούν από τη ΓΓΣΙΕ.

Τέλος, ως εθνική αρμόδια αρχή, η ΓΓΣΙΕ έχει την αρμοδιότητα για το συντονισμό και την παρακολούθηση της αδειοδοτικής διαδικασίας. Στο πλαίσιο αυτό, καθορίζει σε συνεργασία με το φορέα υλοποίησης του έργου και τις συναρμόδιες αρχές το χρονοδιάγραμμα αδειοδότησης και παρακολουθεί τη τήρηση του καθόλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

2.4 Στάδια και διαδικασίες χορήγησης αδειών

Η χορήγηση αδειών για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος συντελείται σε τρία διακριτά στάδια.

Στάδιο 1. Ενημέρωση της αρμόδιας εθνικής αρχής από τον φορέα υλοποίησης

Ο φορέας υλοποίησης του έργου ενημερώνει την Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων του υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού, κοινοποιώντας εγγράφως το έργο το οποίο συνοδεύεται από μια σύντομη παρουσίαση με εύλογο βαθμό ανάλυσης.

Η ΓΓΣΙΕ σε συνεργασία με άλλες εμπλεκόμενες διοικητικές αρχές εξετάζει την υποβληθείσα περιγραφή του έργου και αποφαινεται κατά πόσο το έργο έχει τον επιθυμητό βαθμό ωριμότητας για να προχωρήσει στα επόμενα στάδια χωρίς τον κίνδυνο καθυστερήσεων κατά την υλοποίηση. Αν κριθεί ότι δεν μπορεί να προχωρήσει τότε η αρμόδια αρχή απορρίπτει το έργο και ενημερώνει εγγράφως το φορέα του έργου τεκμηριώνοντας την απόφασή της ενδεχομένως και εκ μέρους των άλλων εμπλεκόμενων αρχών. Αν κριθεί ότι το έργο είναι ώριμο τότε η αρμόδια αρχή αποδέχεται εγγράφως την κοινοποίηση. Η ημερομηνία υπογραφής της απόφασης αποδοχής της κοινοποίησης είναι και η ημερομηνία της έναρξης της διαδικασίας χορήγησης της άδειας.

Η απόφαση απόρριψης ή αποδοχής της κοινοποίησης του έργου εκδίδεται το πολύ μέχρι 3 μήνες μετά την υποβολή της κοινοποίησης. Αν κάποιο έργο υλοποιείται σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη η ημερομηνία έναρξης της διαδικασίας είναι η ημερομηνία αποδοχής της τελευταίας κοινοποίησης.

Στάδιο 2. Διαδικασία που προηγείται της αίτησης

Αρχίζει με την έναρξη της διαδικασίας χορήγησης άδειας (Στάδιο 1) και ολοκληρώνεται με την αποδοχή όλων των απαραίτητων εγγράφων για την έκδοση της άδειας του έργου.

Οι ενέργειες που υλοποιούνται στο Στάδιο 2 περιλαμβάνουν την προπαρασκευή ενδεχόμενων περιβαλλοντικών εκθέσεων και όλων των απαραίτητων μελετών και προμελετών εκ μέρους του φορέα υλοποίησης του έργου. Ο φορέας του έργου υποβάλλει όλους τους απαραίτητους φακέλους για την

έκδοση των αδειών και μόλις η αρμόδια εθνική αρχή κρίνει ότι είναι πλήρεις και αποδεχτεί τους φακέλους ολοκληρώνεται το στάδιο.

Η φάση της διαδικασίας που προηγείται της αίτησης ολοκληρώνεται εντός ενδεικτικής περιόδου δυο ετών.

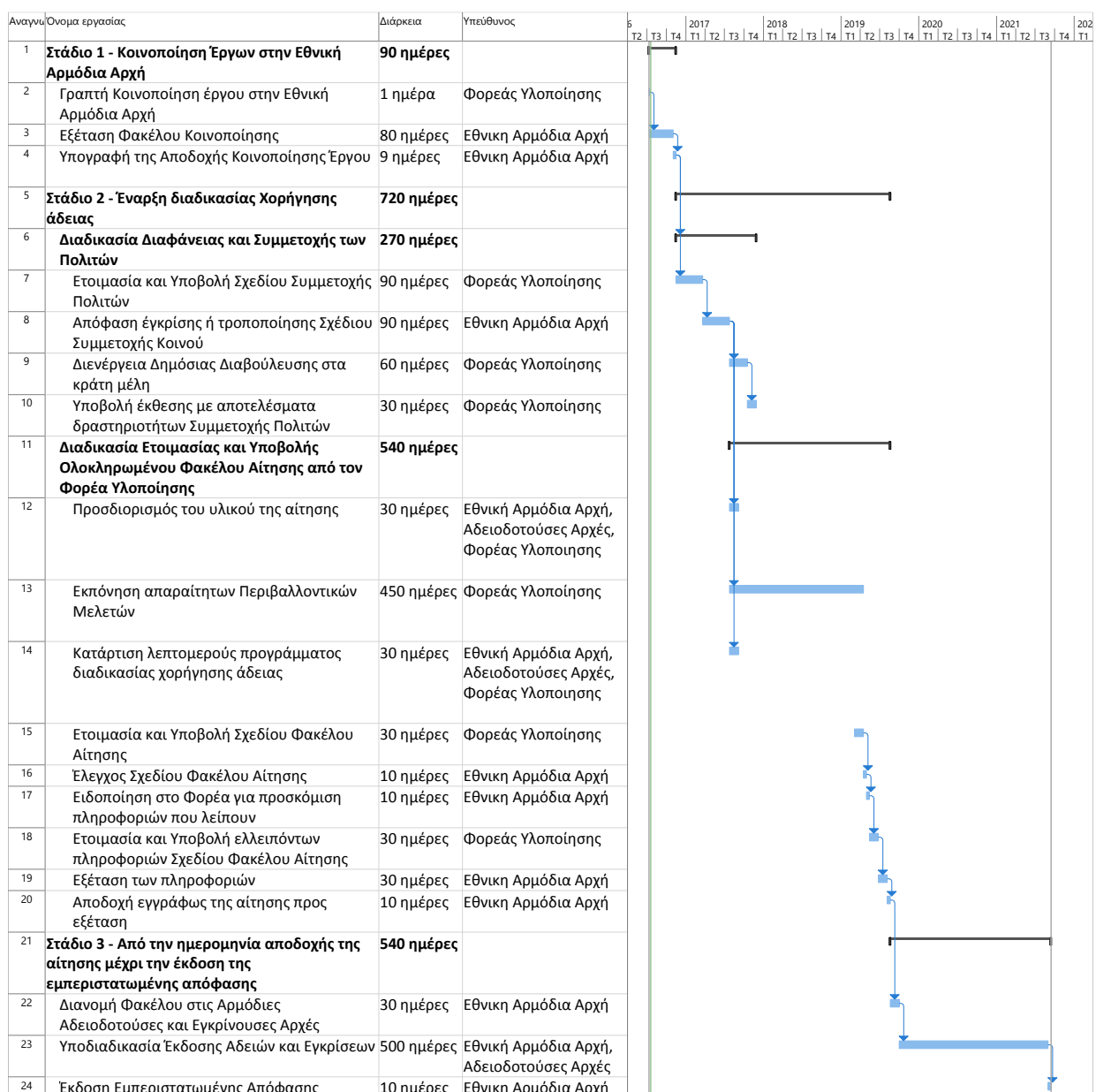
Στάδιο 3. Έκδοση της άδειας του έργου

Αρχίζει με την αποδοχή των υποβληθέντων φακέλων και ολοκληρώνεται με την έκδοση της εμπειριστατωμένης απόφασης.

Το στάδιο αφορά την έκδοση της εμπειριστατωμένης απόφασης, που περιλαμβάνει την έκδοση όλων των επιμέρους διοικητικών αποφάσεων από όλες τις εμπλεκόμενες αρχές. Το στάδιο αυτό διαρκεί ένα χρόνο και έξι μήνες.

Το Διάγραμμα 1 παρουσιάζει συνοπτικά το χρονοδιάγραμμα έκδοσης των αδειών. Η ΓΓΣΙΕ, ως αρμόδια εθνική αρχή, μπορεί να παρατείνει την χρονική διάρκεια μίας εκ των δύο διαδικασιών που περιγράφονται στα στάδια 2 και 3 ή και των δύο συνδυαστικά έως και εννέα μήνες.

Διάγραμμα 1. Ροή εργασιών και χρονοδιάγραμμα

2.5 Εφαρμογή και παρακολούθηση της διαδικασίας χορήγησης

Στη διαδικασία χορήγησης της εμπειριστατωμένης απόφασης εμπλέκονται οι παρακάτω δημόσιες αρχές με τις αντίστοιχες αρμοδιότητες:

1) Η Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων – ΓΓΣΙΕ του Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού ως αρμόδια εθνική αρχή.

- Σε συνεργασία με τις λοιπές αδειοδοτικές αρχές και τον φορέα υλοποίησης κάθε έργου καταρτίζει λεπτομερές πρόγραμμα της διαδικασίας χορήγησης άδειας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές.
- Υποβάλλει έκθεση που αφορά στην αντίστοιχη κατηγορία ενεργειακών υποδομών σχετικά με την πρόοδο και, κατά περίπτωση, τις καθυστερήσεις της υλοποίησης των έργων κοινού ενδιαφέροντος σε σχέση με την διαδικασία χορήγησης της άδειας καθώς και τους λόγους των καθυστερήσεων αυτών.
- Συντονίζει τις εμπλεκόμενες Αδειοδοτικές Αρχές κατά την φάση της έκδοσης των επιμέρους νομικώς δεσμευτικών αποφάσεων.
- Εκδίδει τις αποφάσεις ή γνώμες ως αδειοδοτούσα αρχή για τις στρατηγικές επενδύσεις σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και με την επιφύλαξη τυχόν ειδικότερων διατάξεων που αφορούν τις ενεργειακές υποδομές
- Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες μια μεμονωμένη απόφαση μιας εμπλεκόμενης αδειοδοτικής αρχής δεν αναμένεται να εκδοθεί εντός της προθεσμίας, η ΓΓΣΙΕ επανακαθορίζει την προθεσμία εντός της οποίας εκδίδεται η επιμέρους απόφαση.
- Κατά τη διαδικασία κατοχύρωσης της έναρξης της διαδικασίας χορήγησης αδειών, συνεργάζεται με τις αδειοδοτούσες αρχές προκειμένου να αξιολογήσει την πρόταση και να τεκμηριώσει την απόφαση αποδοχής τους έργου ως ώριμου ή απόρριψής του.
- Κατά τη διαδικασία που προηγείται της αίτησης (Στάδιο 2), η ΓΓΣΙΕ με την συνεργασία των λοιπών εμπλεκόμενων αδειοδοτικών αρχών και το φορέα υλοποίησης του έργου προσδιορίζει το υλικό πεδίο και το κατά πόσο θα είναι λεπτομερείς οι πληροφορίες που θα υποβάλλει ο φορέας υλοποίησης του έργου ως τμήμα του φακέλου της αίτησης για την έκδοση της εμπειριστατωμένης απόφασης.
- Επίσης, κατά τη διαδικασία που προηγείται της αίτησης (Στάδιο 2), η ΓΓΣΙΕ σε συνεργασία των λοιπών εμπλεκόμενων αδειοδοτικών αρχών και του φορέα υλοποίησης του έργου, καταρτίζει λεπτομερές πρόγραμμα της διαδικασίας χορήγησης άδειας. Σε περιπτώσεις έργων που διασχίζουν δύο ή περισσότερα κράτη μέλη, η ΓΓΣΙΕ καταρτίζει κοινό πρόγραμμα με τις αντίστοιχες αρμόδιες εθνικές αρχές ευθυγραμμίζοντας τα χρονοδιαγράμματά τους. Το λεπτομερές πρόγραμμα προσδιορίζει τουλάχιστον τα εξής:
 - i) τις απαιτούμενες αποφάσεις και γνωμοδοτήσεις,
 - ii) τις αρχές, τους ενδιαφερόμενους κύκλους συμφερόντων και τους πολίτες που ενδέχεται να αφορά το έργο,
 - iii) τα επιμέρους στάδια της διαδικασίας και τη διάρκειά τους,
 - iv) τους βασικούς ενδιάμεσους στόχους που πρέπει να επιτευχθούν και τις σχετικές προθεσμίες για την έκδοση της εμπειριστατωμένης απόφασης,
 - v) τους προγραμματισμένους πόρους από τις αρχές και τις πιθανές επιπλέον ανάγκες σε πόρους.

- Μετά την παραλαβή του σχεδίου της αίτησης (Στάδιο 3) η ΓΓΣΙΕ με την συνεργασία των λοιπών εμπλεκόμενων αδειοδοτικών αρχών ζητά από τον φορέα υλοποίησης του έργου να προσκομίσει τυχόν πληροφορίες που λείπουν και αφορούν ζητήματα του πρώτου σταδίου της διαδικασίας.
- Επανακαθορίζει τις προθεσμίες ολοκλήρωσης των επιμέρους αδειοδοτικών βημάτων.

2) Οι Φορείς Υλοποίησης των έργων κοινού ενδιαφέροντος

- Υλοποιούν τα έργα κοινού ενδιαφέροντος
- Υποβάλλουν ετήσια έκθεση στην ΓΓΣΙΕ για κάθε έργο της κατηγορίας ενεργειακών υποδομών που τους αφορά.
- Κατά την φάση κατοχύρωσης της έναρξης της διαδικασίας χορήγησης άδειας κοινοποιεί εγγράφως το έργο στην ΓΓΣΙΕ.
- Κατά τη διαδικασία που προηγείται της αίτησης (Στάδιο 2), συνεργάζεται με την ΓΓΣΙΕ και τις λοιπές εμπλεκόμενες αδειοδοτικές αρχές προκειμένου να προσδιοριστεί το περιεχόμενο του φακέλου της αίτησης προς την ΓΓΣΙΕ που αφορά στην έκδοση της εμπειριστατωμένης απόφασης.
- Επίσης, κατά τη διαδικασία που προηγείται της αίτησης (Στάδιο 2), συνεργάζεται με την ΓΓΣΙΕ και τις λοιπές εμπλεκόμενες αδειοδοτικές αρχές προκειμένου να καταρτιστεί το λεπτομερές πρόγραμμα της χορήγησης άδειας.
- Μετά την υποβολή του σχεδίου της αίτησης ο φορέας υλοποίησης, εφ' όσον παραστεί ανάγκη, προσκομίζει στην ΓΓΣΙΕ τυχόν πληροφορίες που λείπουν και αφορούν ζητήματα του πρώτου σταδίου της διαδικασίας.
- Διασφαλίζει την πληρότητα και την ποιότητα του φακέλου της αίτησης και ζητά την γνώμη της ΓΓΣΙΕ όσο το δυνατόν πιο νωρίς κατά την διαδικασία που προηγείται της αίτησης.
- Συνεργάζεται πλήρως με την ΓΓΣΙΕ για την τήρηση των προθεσμιών και τη συμμόρφωση με το λεπτομερές πρόγραμμα της διαδικασίας χορήγησης της άδειας.
- Δημιουργεί σε συνεργασία με την ΓΓΣΙΕ έναν ιστότοπο σχετικό με το έργο που τον αφορά.

3) Οι εμπλεκόμενες Αδειοδοτικές Αρχές

- Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες μια μεμονωμένη απόφαση μιας εμπλεκόμενης αδειοδοτικής αρχής δεν αναμένεται να εκδοθεί εντός της προθεσμίας, αυτή ενημερώνει πάραυτα την ΓΓΣΙΕ η οποία επανακαθορίζει την σχετική προθεσμία.
- Κατά τη διαδικασία αποδοχής του φακέλου κοινοποίησης, και υπό την καθοδήγηση της ΓΓΣΙΕ συμμετέχει, στο μέτρο της αρμοδιότητάς της, στην αποδοχή ή μη του υποβαλλόμενου έργου.
- Κατά τη διαδικασία που προηγείται της αίτησης (Στάδιο 2), υπό την καθοδήγηση της ΓΓΣΙΕ συμμετέχει, στο μέτρο της αρμοδιότητάς της στον προσδιορισμό του υλικού πεδίου και των πληροφοριών που θα υποβάλλει ο φορέας υλοποίησης του έργου ως τμήμα του φακέλου της αίτησης για την έκδοση της εμπειριστατωμένης απόφασης.
- Κατά τη διαδικασία που προηγείται της αίτησης (Στάδιο 2), υπό την καθοδήγηση της ΓΓΣΙΕ συμμετέχει, στο μέτρο της αρμοδιότητάς της στην κατάρτιση λεπτομερούς προγράμματος της διαδικασίας χορήγησης άδειας.
- Μετά την υποβολή του σχεδίου της αίτησης (Στάδιο 3) από το φορέα υλοποίησης του έργου και υπό την καθοδήγηση της ΓΓΣΙΕ συμμετέχει, στο μέτρο της αρμοδιότητάς της στον προσδιορισμό των τυχόν πληροφοριών που λείπουν από το φάκελο και αφορούν ζητήματα του πρώτου σταδίου της διαδικασίας.

3 Συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία

3.1 Αρχές περί της συμμετοχής των πολιτών

Οι αρχές περί της συμμετοχής των πολιτών στη διαδικασία αδειοδότησης των έργων κοινού ενδιαφέροντος καθορίζονται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI.3 του Κανονισμού όπου αναφέρεται ότι:

“Για την αύξηση της συμμετοχής των πολιτών στη διαδικασία χορήγησης αδειών και την εξασφάλιση έγκαιρης πληροφόρησης του κοινού και διαλόγου μαζί του, εφαρμόζονται οι ακόλουθες αρχές:

α) Οι ενδιαφερόμενοι κύκλοι συμφερόντων που επηρεάζονται από έργο κοινού ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών εθνικών, περιφερειακών και τοπικών αρχών, των γαιοκτημόνων και των πολιτών που κατοικούν κοντά στο έργο, του ευρέως κοινού και των οργανώσεών του, των οργανισμών και των ομάδων, ενημερώνονται διεξοδικά και ζητείται η γνώμη τους σε αρχικό στάδιο, όταν μπορούν ακόμη να ληφθούν υπόψη ενδεχόμενες ανησυχίες που εκφράζει το κοινό, και με ασυγκάλυπτο και διαφανή τρόπο. Κατά περίπτωση, η αρμόδια αρχή στηρίζει ενεργά τις δραστηριότητες που αναλαμβάνει ο φορέας υλοποίησης του έργου.

β) Οι αρμόδιες αρχές εξασφαλίζουν την από κοινού διεξαγωγή των διαδικασιών δημόσιας διαβούλευσης για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος, όπου υπάρχει δυνατότητα. Κάθε δημόσια διαβούλευση καλύπτει όλα τα ζητήματα σχετικά με το συγκεκριμένο στάδιο της διαδικασίας, ενώ ένα τέτοιο ζήτημα δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης σε περισσότερες από μια δημόσιες διαβουλεύσεις. Η δημόσια διαβούλευση μπορεί, ωστόσο, να λάβει χώρα σε πλείονες γεωγραφικές τοποθεσίες. Τα ζητήματα που αποτελούν αντικείμενο δημόσιας διαβούλευσης προσδιορίζονται σαφώς στη σχετική κοινοποίηση της δημόσιας διαβούλευσης.

γ) Οι παρατηρήσεις και οι ενστάσεις γίνονται δεκτές μόνο από την έναρξη της δημόσιας διαβούλευσης έως τη λήξη της προθεσμίας.”

3.2 Διαδικασία έγκρισης του σχεδίου συμμετοχής του κοινού

Με βάση το Άρθρο 9, παρ. 3 του Κανονισμού, εντός ενδεικτικής περιόδου τριών μηνών από την έναρξη της διαδικασίας χορήγησης άδειας, ο φορέας υλοποίησης του έργου καταρτίζει και υποβάλλει στην αρμόδια αρχή, ακολουθώντας τη διαδικασία που περιγράφεται στο εγχειρίδιο και τις κατευθυντήριες γραμμές του Παραρτήματος VI του Κανονισμού, ένα σχέδιο σχετικά με τη συμμετοχή των πολιτών. Εντός τριών μηνών, η αρμόδια αρχή ζητεί τροποποιήσεις ή εγκρίνει το σχέδιο σχετικά με τη συμμετοχή των πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό, η αρμόδια αρχή λαμβάνει υπόψη οιαδήποτε μορφή συμμετοχής των πολιτών και διαβούλευσης έλαβε χώρα πριν από την έναρξη της διαδικασίας χορήγησης της άδειας, αν η συμμετοχή και διαβούλευση πληρούσαν τις απαιτήσεις του Άρθρου 9 του Κανονισμού.

Η ΓΓΣΙΕ αξιολογεί το υποβληθέν σχέδιο με βάση τα κριτήρια που θέτει ο Κανονισμός. Μεγάλη προσοχή δίνεται στο να εξασφαλιστεί ότι γίνεται τουλάχιστον μια επιπλέον διαβούλευση σε αρχικό στάδιο σε σχέση με ότι προβλέπεται στην περιβαλλοντική νομοθεσία. Το σχέδιο εγκρίνεται μόνο εφόσον διαπιστωθεί ότι ο φορέας υλοποιεί με δικά του μέσα τη δημόσια διαβούλευση πριν την υποβολή του φακέλου και ότι εξασφαλίζει τουλάχιστον τα εξής:

1. Παρέχει τη δυνατότητα στους ενδιαφερόμενους να συμμετάσχουν και να υποβάλλουν τα σχόλιά τους είτε ηλεκτρονικά είτε με αλληλογραφία,
2. Εξασφαλίζει την άμεση ενημέρωση της ΕΑΑ για τα υποβληθέντα σχόλια,
3. Απαντάει σε όλα τα σχόλια,
4. Προσκαλείται η ΕΑΑ να συμμετάσχει σε όλες τις δημόσιες παρουσιάσεις του έργου στο κοινό ή στους τοπικούς φορείς,
5. Παρέχεται επαρκής δημοσιότητα, ώστε να μεγιστοποιείται η συμμετοχή του κοινού.

3.3 Διενέργεια Δημόσιας Διαβούλευσης

Η απόφαση έγκρισης του σχεδίου συμμετοχής του κοινού καθορίζει τους όρους της διαβούλευσης που διενεργείται από τον φορέα υλοποίησης του έργου. Η διαβούλευση αυτή θα πρέπει να προηγείται της περιβαλλοντικής αδειοδότησης και άρα τα αποτελέσματά της, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο σχεδιασμό του έργου.

Σύμφωνα με το Άρθρο 9 παρ. 4 του Κανονισμού η διενεργούμενη δημόσια διαβούλευση θα πρέπει να πληροί τις εξής προδιαγραφές:

Πριν από την υποβολή του τελικού και πλήρους φακέλου της αίτησης στην αρμόδια αρχή με βάση το άρθρο 10 παράγραφος 1 στοιχείο α) του Κανονισμού, διενεργείται τουλάχιστον μία δημόσια διαβούλευση από τον φορέα υλοποίησης ή, όπου το επιτάσσει το εθνικό δίκαιο, από την αρμόδια αρχή. Η ανωτέρω διάταξη ισχύει με την επιφύλαξη οιασδήποτε δημόσιας διαβούλευσης διενεργείται μετά την υποβολή της αίτησης για τη συναίνεση ανάπτυξης σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 της οδηγίας 2011/92/ΕΕ. Μέσω της δημόσιας διαβούλευσης ενημερώνονται εγκαίρως οι ενδιαφερόμενοι κύκλοι συμφερόντων που αναφέρονται στο Παράρτημα VI σημείο 3 στοιχείο α) του Κανονισμού σχετικά με το έργο και διευκολύνεται ο προσδιορισμός της καταλληλότερης τοποθεσίας ή διαδρομής και τα σχετικά ζητήματα που θα αφορά ο φάκελος της αίτησης. Οι ελάχιστες απαιτήσεις για την εν λόγω δημόσια διαβούλευση διευκρινίζονται στο Παράρτημα VI σημείο 5 του Κανονισμού.

Σύμφωνα με το Άρθρο 9(5), για τα έργα που διασχίζουν τα σύνορα δύο ή περισσότερων κρατών μελών, οι δημόσιες διαβουλεύσεις που πραγματοποιούνται δυνάμει τις παραγράφου 4 σε καθένα από τα εμπλεκόμενα κράτη μέλη λαμβάνουν χώρα έως και δύο μήνες μετά την έναρξη της πρώτης δημόσιας διαβούλευσης.»

Σύμφωνα με το Παράρτημα VI σημείο 5 του Κανονισμού, στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης που θα διεξαχθεί πριν από την υποβολή του φακέλου της αίτησης, τα εμπλεκόμενα μέρη πρέπει τουλάχιστον να:

1. Δημοσιεύσουν ενημερωτικό φυλλάδιο 15 σελίδων το πολύ, που θα παρέχει μια σαφή και συνοπτική επισκόπηση του στόχου και του προκαταρκτικού χρονοδιαγράμματος του έργου και θα αναφέρει τις μελετηθείσες εναλλακτικές οδούς του έργου ανάπτυξης εθνικού δικτύου, τον αναμενόμενο αντίκτυπο, μεταξύ άλλων διασυνοριακού χαρακτήρα, και τα πιθανά μέτρα μετριασμού, το οποίο δημοσιεύεται πριν από την έναρξη της διαβούλευσης το ενημερωτικό φυλλάδιο αναφέρει επιπλέον τις διευθύνσεις στο διαδίκτυο για την πλατφόρμα διαφάνειας και για το εγχειρίδιο διαδικασιών
2. Να ενημερώνουν τους επηρεαζόμενους ενδιαφερόμενους κύκλους συμφερόντων σχετικά με το έργο μέσω του ιστοτόπου του φορέα υλοποίησης για το έργο και άλλων κατάλληλων μέσων ενημέρωσης
3. Να προσκαλούν εγγράφως τους επηρεαζόμενους ενδιαφερόμενους κύκλους συμφερόντων σε ειδικές συνεδριάσεις, κατά τη διάρκεια των οποίων θα συζητούνται τα ζητήματα που τους απασχολούν.

Μετά την ολοκλήρωση της δημόσιας διαβούλευσης που περιγράφεται παραπάνω ολοκληρώνεται ο σχεδιασμός του έργου και ακολουθεί η υποβολή του φακέλου για την περιβαλλοντική αδειοδότηση.

Η διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος περιλαμβάνει διακριτά στάδια διαβούλευσης με το κοινό και τις συναρμόδιες αρχές τα οποία πληρούν τις προδιαγραφές και απαιτήσεις της σύμβασης Aarhus που αφορά στην πρόσβαση του κοινού στη λήψη αποφάσεων και στη δικαιοσύνη και της Σύμβασης Espoo για έργα διασυνοριακού ενδιαφέροντος.

Σε περίπτωση που ένα έργο εντάσσεται στη διαδικασία των άρθρων 9 και 10 του Κανονισμού έχοντας ολοκληρώσει την περιβαλλοντική αδειοδότησή του και άρα έχοντας τελειώσει με τη διαβούλευση και το σχεδιασμό, τότε το σχέδιο συμμετοχής του κοινού θα πρέπει να περιέχει μια έκθεση των δράσεων

διαβούλευσης που πραγματοποιήθηκαν, ώστε να αξιολογηθεί κατά πόσο πληρούν τις απαιτήσεις του Κανονισμού

3.4 Δυνατότητες συμμετοχής του κοινού στη διαδικασία διαβούλευσης

Η δημόσια διαβούλευση που πραγματοποιείται κατά την πρώτη φάση των διαδικασιών αδειοδότησης, αυτής που προηγείται της αίτησης, στοχεύει στην ενημέρωση του κοινού σχετικά με το σχεδιασμό του έργου αλλά και στη συλλογή απόψεων και παρατηρήσεων ώστε να ληφθούν υπόψη στο σχεδιασμό.

Τα μέσα που διατίθενται για το σκοπό αυτό είναι:

- Δημιουργία ιστοτόπου του έργου από το φορέα υλοποίησης, όπου θα υπάρχουν αναλυτικές πληροφορίες για το σύνολο του έργου, τους εμπλεκόμενους φορείς, σχετικές ανακοινώσεις και δυνατότητα αμφίδρομης επικοινωνίας με τους ενδιαφερόμενους. Μέσω του ιστοτόπου θα συλλέγονται ηλεκτρονικές αιτήσεις με σκοπό την απάντηση ερωτημάτων και την αποστολή ενημερώσεων ηλεκτρονικά.
- Ενημέρωση και δημοσίευση των πληροφοριών στον ιστότοπο της Αρμόδιας Αρχής.
- Διεξαγωγή ενημερωτικών εκδηλώσεων (ανοιχτών προς το κοινό εκδηλώσεων) της τοπικής κοινωνίας, των πολιτών και των φορέων, με πρόσκληση μέσω δημοσιεύσεων στον τοπικό τύπο και σε ιστοσελίδες των τοπικών φορέων, αλλά και προσκλήσεων εγγράφως των επηρεαζόμενων εμπλεκόμενων μερών. Στις ενημερωτικές εκδηλώσεις θα παρέχεται η δυνατότητα υποβολής σχολίων και παρατηρήσεων τα οποία θα πρέπει να αξιολογούνται, να λαμβάνονται υπόψη και να δίδονται απαντήσεις στους ενδιαφερόμενους.
- Δημιουργία κατάλληλης φόρμας σχολίων η οποία θα αναρτάται σε εμφανές σημείο στον ιστότοπο του έργου και θα διανέμεται επίσης στις ενημερωτικές εκδηλώσεις.
- Δημιουργία ενημερωτικού υλικού, όπως ενημερωτικών δελτίων, ενημερωτικού φυλλαδίου και δελτίων τύπου τα οποία θα διανέμονται στους ενδιαφερόμενους τόσο στις εκδηλώσεις ενημέρωσης όσο και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, αλλά και μέσω δημοσιεύσεων στον Τύπο.
- Παρουσιάσεις του έργου σε συνέδρια και εκθέσεις που θα λαμβάνουν χώρα κατά τη χρονική περίοδο σχεδιασμού του έργου.

Η Αρμόδια αρχή εξασφαλίζει μέσω της έγκρισης τους σχεδίου συμμετοχής του κοινού ότι όλα τα παραπάνω μέσα είναι διαθέσιμα στο ευρύ κοινό και σε όλους τους ενδιαφερόμενους κύκλους συμφερόντων καθ' όλη τη διάρκεια σχεδιασμού και υλοποίησης του έργου.

4 Περιγραφή έργων

4.1 Διασύνδεση Ισραήλ–Κύπρου–Ελλάδας μεταξύ Hadera και Αττικής

Το έργο αφορά υποθαλάσσιο 600 kV DC καλώδιο για τη διασύνδεση των ηλεκτρικών συστημάτων Ισραήλ – Κύπρου – Ελλάδας. Το έργο θα έχει μεταφορική ικανότητα 2.000 MW και συνολικό μήκος περίπου 820 ναυτικών μιλίων, δηλαδή περίπου 1.518 km. Ειδικότερα θα περιλαμβάνει τρεις διασυνδέσεις ως εξής:

1. Διασύνδεση μεταξύ Ισραήλ – Κύπρου μήκους 329 km,
2. Διασύνδεση μεταξύ Κύπρου και Κρήτης μήκους 879 km και
3. Διασύνδεση μεταξύ Κρήτης και ηπειρωτικής Ελλάδας μήκους 310 Km

Θα επιτρέπει την μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας και προς τις δυο κατευθύνσεις. Φορέας υλοποίησης για το τμήμα Κύπρος – Κρήτη είναι η ΔΕΗ Quantum Energy Ltd και για το τμήμα Κρήτη – ηπειρωτική Ελλάδα η ΔΕΗ Quantum Energy Ltd σε συνεργασία με τον ΑΔΜΗΕ. Το εκτιμώμενο κόστος επένδυσης στον ελληνικό χώρο ανέρχεται στα 0,8 – 1 δισεκατομμύριο ευρώ, ανάλογα με την υποβρύχια όδευση, τις συνθήκες του βυθού. Από εκτιμήσεις που βασίζονται σε μελέτες για το έργο διασύνδεσης των Κυκλάδων, κατά το στάδιο υλοποίησης του έργου αναμένεται να απασχοληθούν 600 άνθρωποι ανά έτος, ενώ κατά το στάδιο λειτουργίας θα δημιουργηθούν 15-20 μόνιμες θέσεις εργασίας. Το προσδοκώμενο έτος ολοκλήρωσης του τμήματος Κύπρος – Κρήτη είναι το 2019 και του τμήματος Κρήτη – ηπειρωτική Ελλάδα είναι το 2018.

4.2 Διασύνδεση μεταξύ Maritsa East 1 και Νέας Σάντας

Το συγκεκριμένο έργο αφορά την κατασκευή 2ης διασυνδετικής γραμμής μεταξύ Ελλάδας και Βουλγαρίας. Το συνολικό μήκος της γραμμής θα είναι περί τα 144 km περίπου, εκ των οποίων τα 29 km επί Ελληνικού εδάφους. Το εκτιμώμενο κόστος επένδυσης είναι 8 – 10 εκατομμύρια ευρώ για το Ελληνικό τμήμα της γραμμής. Δεν προβλέπονται νέες θέσεις εργασίας κατά τη φάση λειτουργίας του συγκεκριμένου έργου. Το Ελληνικό τμήμα της γραμμής θα κατασκευασθεί στον Νομό Ροδόπης, Περιφέρεια Θράκης. Το έργο δεν έχει λάβει κάποια αδειοδότηση μέχρι σήμερα. Προσδοκώμενο έτος ολοκλήρωσης του είναι το 2020.

4.3 Υδροηλεκτρικό αντλησιοταμίευσης στην Αμφιλοχία

Το σύστημα αντλησιοταμίευσης με δύο ανεξάρτητους άνω ταμιευτήρες, στις θέσεις Άγ. Γεώργιος και Πύργος, συνολικής ισχύος 590 MW, έχει ως στόχο την παραγωγή και την μεγάλης κλίμακας αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας. Τον κάτω ταμιευτήρα του συστήματος αποτελεί η τεχνητή λίμνη Καστρακίου, στα διοικητικά όρια του Δήμου Αμφιλοχίας, Π.Ε. Αιτωλοακαρνανίας.

Οι δυο (2) ξεχωριστοί άνω ταμιευτήρες θα κατασκευαστούν βόρεια του ταμιευτήρα Καστρακίου:

1. Στη θέση “Άγιος Γεώργιος”, ωφέλιμου όγκου περίπου 5 εκ. m³ και συνολικής έκτασης 720 στρεμμάτων και
2. Στη θέση “Πύργος”, ωφέλιμου όγκου περίπου 2 εκ. m³ και συνολικής έκτασης 166 στρεμμάτων

Η περίσσεια αιολική, ηλιακή ή/και θερμική ενέργεια θα αποθηκεύεται μέσω της άντλησης νερού από τον κάτω ταμιευτήρα στους άνω ταμιευτήρες, και στη συνέχεια θα αξιοποιείται μέσω των αναστρέψιμων μονάδων των σταθμών παραγωγής, κατά τις ώρες αιχμής. Το εκτιμώμενο κόστος της επένδυσης είναι: 501,8 εκ. ευρώ (Ταμιευτήρας Αγ. Γεώργιος 300,4 εκ. ευρώ και ταμιευτήρας στη θέση «Πύργος» 201,4 εκ. ευρώ)

Κατά το στάδιο υλοποίησης του έργου αναμένεται να απασχοληθούν 900 άνθρωποι ανά έτος, ενώ κατά το στάδιο λειτουργίας θα δημιουργηθούν 70 μόνιμες θέσεις εργασίας εξειδικευμένου και βοηθητικού τεχνικού προσωπικού. Το προσδοκώμενο έτος ολοκλήρωσης είναι το 2020.

4.4 IGB Διασυνδεδετήριος αγωγός Ελλάδας-Βουλγαρίας μεταξύ Κομοτηνής και Stara Zagora

Ο IGB προβλέπεται να συνδέσει το Ελληνικό Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ) με το αντίστοιχο Βουλγαρικό, έχοντας σαν αφετηρία την περιοχή της Κομοτηνής. Ο IGB θα έχει μήκος 182 km, διάμετρο 32 inches και αρχική μεταφορική ικανότητα 3 bcm/y με δυνατότητα αναβάθμισης (με την προσθήκη συμπιεστή) στα 5 bcm/y. Ο IGB προβλέπεται να ξεκινήσει την λειτουργία του το 2016 και θα μεταφέρει αέριο από την Ελλάδα στην Βουλγαρία αποτελώντας μία εναλλακτική πηγή προμήθειας στη γείτονα χώρα και την ευρύτερη περιοχή.

Ο IGB βρίσκεται σε φάση ολοκλήρωσης των τεχνικών μελετών και αδειοδοτικών διαδικασιών. Έχει ήδη λάβει την Έγκριση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στην Ελλάδα και την Βουλγαρία. Το εκτιμώμενο κόστος επένδυσης ανέρχεται στα 250 εκατομμύρια ευρώ ενώ προβλέπεται να δημιουργηθούν κατά τη διάρκεια της κατασκευής και λειτουργίας στην Ελλάδα περίπου 500 θέσεις εργασίας.

4.5 Πλωτός Σταθμός αποθήκευσης και επαναεριοποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου στην βόρεια Ελλάδα

Το έργο LNG Northern Greece αυτό αφορά σε υπεράκτιο πλωτό σταθμό υποδοχής, προσωρινής αποθήκευσης και αεριοποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου (ΥΦΑ) καθώς και σε αγωγό σύνδεσης αυτού με το κατάντη σύστημα φυσικού αερίου, δηλαδή το Εθνικό Σύστημα Φυσικού Αερίου που λειτουργείται από τον ΔΕΣΦΑ. Μέσω του αγωγού αυτού, το φυσικό αέριο που εισάγεται και αεριοποιείται στον πλωτό σταθμό θα προωθείται στις αγορές της Ελλάδας και των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης προς κατανάλωση. Θα εγκατασταθεί στο Θρακικό Πέλαγος, 17,5 km ΝΔ του λιμένα της Αλεξανδρούπολης. Η αποθηκευτική του ικανότητα θα είναι 170.000 m³ LNG και η μέγιστη δυνατότητα παροχής αερίου στο σύστημα (δυνατότητα αεριοποίησης και μετάγγισης) 6,1 δις m³ αερίου ετησίως (700.000 m³ ανά ώρα). Φορέας του έργου είναι η εταιρεία κοινοπραξία της εταιρείας GASTRADE και της ΔΕΠΑ. Η συνολική επένδυση εκτιμάται σε 340 εκ ευρώ.

4.6 Σταθμός συμπίεσης φυσικού αερίου στους Κήπους του Έβρου

Η συγκεκριμένη πρόταση αφορά την εναλλακτική κατασκευής ενός σταθμού συμπίεσης στην περιοχή Πέπλος Φερών του Δήμου Αλεξανδρούπολης του Νομού Έβρου ισχύος 9 MW για την τροφοδότηση του IGB και του ελληνικού συστήματος ΕΣΦΑ ή και μόνο του τελευταίου με δυναμικότητα 10 δις m³ ανά έτος με εκτιμώμενο κόστος επένδυσης 37 εκατομμύρια ευρώ και 100 νέες θέσεις εργασίας κατά την κατασκευή και 6 κατά τη λειτουργία.

Το έργο που θα επιλεγεί τελικά αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το 2019.

4.7 Αγωγός TAP

Αγωγός μεταφοράς φυσικού αερίου μεταξύ Τουρκίας – Ελλάδας – Αλβανίας - Ιταλίας συνολικού μήκους 871 χιλιομέτρων (766 χιλιόμετρα χερσαίο τμήμα και 105 υπεράκτιο. Ημερήσια μεταφορική ικανότητα 27,1 MCM/day, με μέγιστη ημερήσια μεταφορική ικανότητα 30,1 MCM/day. Αρχική ετήσια μεταφορική ικανότητα 10 BCM/year. Εντός της Ελλάδας ο αγωγός μεταφοράς (Ανεξάρτητο Σύστημα Φυσικού

Αερίου) θα έχει όδευση που θα ξεκινάει από τα Ελληνο-Τουρκικά σύνορα στους Κήπους του Ν. Έβρου, και θα καταλήγει στα Ελληνο-Αλβανικά σύνορα του Ν. Καστοριάς. Το εκτιμώμενο κόστος της επένδυσης στον ελληνικό χώρο ανέρχεται στα 1,5 δισεκατομμύρια ευρώ. Αναμένεται να δημιουργηθούν 2000 άμεσες και 10000 έμμεσες νέες θέσεις εργασίας. Το έργο έχει ήδη έχει λάβει έγκριση ΠΠΕ από το ΥΠΕΝ για το Δυτικό Τμήμα (Θεσσαλονίκη-Καστοριά). Η προσδοκώμενη έναρξη λειτουργίας του αγωγού είναι το έτος 2019.

4.8 Αγωγός Κομοτηνή Θεσπρωτία

Αγωγός φυσικού αερίου από την Κομοτηνή στη Θεσπρωτία. Αποτελεί το χερσαίο τμήμα του αγωγού ITGI στην Ελλάδα που σχεδιάζεται να ξεκινήσει από την Κομοτηνή και να καταλήξει στη Θεσπρωτία. Το κόστος επένδυσης του χερσαίου τμήματος ανέρχεται στα 1,1 δισεκατομμύρια ευρώ. Φορέας του έργου είναι η ΔΕΠΑ.

4.9 Αγωγός Poseidon

Ο αγωγός IGI Poseidon προβλέπεται να διασυνδέσει την Ελλάδα με την Ιταλία μέσω υποθαλάσσιου αγωγού από τις ακτές της Θεσπρωτίας μέχρι την ακτή του Ότραντο της Ιταλίας, μήκους 207 km. Η διάμετρος του αγωγού θα είναι 32 inches και η προβλεπόμενη αρχική μεταφορική ικανότητα 8 bcm/y με δυνατότητα αύξησης στα 12bcm/y. Ο αγωγός IGI Poseidon έχει ολοκληρώσει την Περιβαλλοντική Αδειοδότηση στην Ιταλία ενώ στην Ελλάδα βρίσκεται σε φάση ολοκλήρωσης. Το κόστος της επένδυσης για την κατασκευή του αγωγού IGI Poseidon εκτιμάται στο ένα δισεκατομμύριο ευρώ. Η κατασκευή και λειτουργία του αγωγού θα προσφέρει περίπου 800 θέσεις εργασίας. Η έναρξη λειτουργίας του αγωγού θα εξαρτηθεί από τη διαθεσιμότητα αερίου είτε από την Νοτιοανατολική Μεσόγειο είτε από εναλλακτικές πηγές.

4.10 Αγωγός από υπεράκτια περιοχή Κύπρου προς ηπειρωτική Ελλάδα μέσω Κρήτης

Έχει γίνει προμελέτη εφικτότητας (pre-feasibility) με θετικά αποτελέσματα και ο διαγωνισμός για την ανάθεση της μελέτης εφικτότητας (Feasibility Study) βρίσκεται σε εξέλιξη. Σύμφωνα με τα ισχύοντα χρονοδιαγράμματα, η λειτουργία του προβλέπεται να ξεκινήσει το 2021. Ο αγωγός Eastern Mediterranean θα δύναται να μεταφέρει αέριο από τα νέα κοιτάσματα της Νοτιοανατολικής Μεσογείου στην Ελλάδα και μέσω του ΕΣΦΑ ή/και Διασυνδετήριων Αγωγών (IGB και IGI) προς την υπόλοιπη Ευρώπη.

Ο αγωγός θα αποτελείται από υποθαλάσσια τμήματα από τα κοιτάσματα έως την Κύπρο και στη συνέχεια από την Κύπρο, μέσω της Κρήτης και έως την Πελοπόννησο συνολικού μήκους περίπου 1200 km. Τα χερσαία τμήματα του αγωγού από την Πελοπόννησο μέχρι την Ήπειρο θα έχουν μήκος περίπου 480 km.

Το έργο Eastern Mediterranean Pipeline εκτιμάται πως θα προσφέρει περίπου 2000 θέσεις εργασίας κατά τη διάρκεια της κατασκευής και λειτουργίας του. Το εκτιμώμενο κόστος της επένδυσης ανέρχεται στα 6 δισεκατομμύρια ευρώ.

4.11 Σταθμός συμπίεσης φυσικού αερίου στους Κήπους του Έβρου

Η συγκεκριμένη πρόταση αφορά την εναλλακτική κατασκευής ενός σταθμού συμπίεσης στην περιοχή Πέπλος Φερών του Δήμου Αλεξανδρούπολης του Νομού Έβρου ισχύος 29,1 MW για την τροφοδότηση του TAP ή του IGI με δυναμικότητα 10 δις m³ ανά έτος, με εκτιμώμενο κόστος

επένδυσης 70 εκατομμύρια και 120 νέες θέσεις εργασίας κατά την κατασκευή και 6 κατά τη λειτουργία.

Το έργο που θα επιλεγεί τελικά αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία το 2019.

5 Διαδικασίες Αδειοδότησης

5.1 Γενικό θεσμικό πλαίσιο

Το βασικό ευρωπαϊκό θεσμικό πλαίσιο που αφορά τα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος περιλαμβάνει:

- Κανονισμό (ΕΕ) 347/2013. Παρέχει τις κατευθυντήριες γραμμές για τις δια-ευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές
- Κανονισμό (ΕΕ) 1316/2013. Δημιουργεί το Connecting Europe Facility και περιγράφει παροχή γενικών κανόνων για τη χορήγηση κοινοτικής οικονομικής υποστήριξης στον τομέα των δια-ευρωπαϊκών ενεργειακών υποδομών.
- Κανονισμό (ΕΕ) 1391/2013. Τροποποιεί τον Κανονισμό (ΕΕ) 347/2013 σχετικά με τον κατάλογο των Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος.
- Κανονισμό 89/2016. Τροποποιεί τον Κανονισμό (ΕΕ) 347/2013 σχετικά με τον κατάλογο των Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος.
- Οδηγία (ΕΚ) 2009/72. Θεσπίζει κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και καταργεί την Οδηγία 2003/54/ΕΚ
- Οδηγία (ΕΚ) 2009/73. Θεσπίζει κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά Φυσικού Αερίου και καταργεί την Οδηγία 2003/55/ΕΚ

Το γενικό εθνικό θεσμικό πλαίσιο που αφορά την ανάπτυξη των Έργων Κοινού Ενδιαφέροντος και στρατηγικών επενδύσεων περιλαμβάνει:

- Νόμο 3894/2010. Καθορίζει το πλαίσιο για την ένταξη και υλοποίηση Στρατηγικών Επενδύσεων.
- Νόμο 4001/2011. Καθορίζει το πλαίσιο λειτουργίας των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου.
- Νόμο 4146/2013. Καθορίζει τους εμπλεκόμενους φορείς και τις αρμοδιότητές τους για στη διαδικασία διαχείρισης αιτήσεων για στρατηγικές και ιδιωτικές επενδύσεις.
- Νόμο 4271/2014. Εντάσσει τα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος στις διαδικασίες στρατηγικών επενδύσεων.

Ο κατάλογος των έργων κοινού ενδιαφέροντος περιλαμβάνει έργα ενεργειακών υποδομών πολύ διαφορετικά μεταξύ τους με συνέπεια να μην υπάρχει μια κοινή διαδικασία αδειοδότησης για το σύνολο των έργων. Ο αριθμός και το είδος των αδειών που χρειάζεται κάθε έργο διαφέρουν σημαντικά αλλά και οι διαδικασίες διεκπεραίωσης κάθε επιμέρους άδειας μπορεί να είναι διαφορετικές.

Στις επόμενες παραγράφους παρουσιάζονται όλες οι πιθανές άδειες που μπορεί να απαιτηθούν για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος και περιγράφεται το επιμέρους νομικό πλαίσιο, οι διαδικασίες, οι εμπλεκόμενες αρχές και ένα ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα.

5.2 Καθορισμός της ημερομηνίας έναρξης της αδειοδοτικής διαδικασίας

5.2.1 Νομικό Πλαίσιο

Η διαδικασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 10 του Κανονισμού 347/2013

5.2.2 Διαδικασία

Ο φορέας υποβάλλει το φάκελο κοινοποίησης και η ΓΓΣΙΕ εξετάζει το φάκελο με βάση τα κριτήρια που θέτει ο Κανονισμός. Ενδεικτικά λαμβάνεται υπόψη το προτεινόμενο χρονοδιάγραμμα και η εφικτότητα του χρονοδιαγράμματος, η ωριμότητα του έργου και η ολοκλήρωση σχετικών μελετών.

Η ΓΓΣΙΕ διαβιβάζει το φάκελο σε όλες τις συναρμόδιες Υπηρεσίες και ζητάει την εξέτασή του προκειμένου να καθοριστεί από κοινού ένα εφικτό χρονοδιάγραμμα. Εφόσον το χρονοδιάγραμμα δεν υπερβαίνει τα 2 έτη για την ολοκλήρωση του φακέλου και το 1,5 έτος για την τελική άδεια, εγκρίνει το φάκελο. Αν διαπιστωθεί ότι το χρονοδιάγραμμα αδειοδότησης μπορεί να διαρκέσει περισσότερο, τότε απορρίπτει το φάκελο και ενημερώνει το φορέα ότι ο φάκελος θα πρέπει να επανυποβληθεί, όταν έχει ωριμάσει το έργο.

Η απόφαση αποδοχής ή απόρριψης του φακέλου εκδίδεται εντός τριών μηνών από την υποβολή του φακέλου κοινοποίησης.

5.2.3 Εμπλεκόμενες Αρχές

Η Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων (ΓΓΣΙΕ).

5.2.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Ο φάκελος κοινοποίησης, ο οποίος περιλαμβάνει τουλάχιστον τα παρακάτω:

- Τεχνική Περιγραφή του έργου.
- Περιληπτικό Business Plan.
- Κατάλογο ολοκληρωμένων μελετών και περιληπτική παρουσίαση των βασικότερων συμπερασμάτων.
- Κατάλογο των μελετών που απαιτούνται μέχρι την ολοκλήρωση και χρονοδιάγραμμα ολοκλήρωσής τους.
- Περίληψη της ΜΠΕ εφόσον έχει ολοκληρωθεί η προκαταρκτική παρουσίαση των περιβαλλοντικών, εφόσον δεν έχει ολοκληρωθεί η ΜΠΕ.
- Αναλυτικό κατάλογο με τις απαιτούμενες άδειες ή εγκρίσεις από οποιαδήποτε αρμόδια αρχή.
- Εσωτερικές ή άλλες διαδικασίες που έχουν ολοκληρωθεί σχετικά με το έργο (FID, FEED, κλπ)
- Αντίγραφα των αδειών ή εγκρίσεων που έχουν ληφθεί.
- Χρονοδιάγραμμα για την αδειοδότηση.
- Χρονοδιάγραμμα για την κατασκευή του έργου.
- Παρουσίαση των κρίσιμων σταδίων που μπορεί να καθυστερήσουν το έργο.

5.3 Έγκριση του Σχεδίου Συμμετοχής του Κοινού

5.3.1 Νομικό Πλαίσιο

Η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 9 του Κανονισμού 347/2013

5.3.2 Διαδικασία

Μετά την έκδοση της απόφασης καθορισμού της ημερομηνίας έναρξης αρχίζει η διαδικασία έγκρισης του σχεδίου συμμετοχής του κοινού.

Ο φορέας υποβάλλει το φάκελο του σχεδίου συμμετοχής του κοινού, εντός τριών μηνών από την έναρξη της διαδικασίας.

Η ΓΓΣΙΕ τον αξιολογεί σύμφωνα με τα κριτήρια που θέτει ο Κανονισμός και εκδίδει σχετική απόφαση έγκρισής του εντός τριών μηνών. Σε περίπτωση που διαπιστωθούν ελλείψεις ζητούνται συμπληρωματικά στοιχεία και η προθεσμία έγκρισης αναστέλλεται μέχρι την υποβολή του συμπληρωματικού φακέλου.

5.3.3 Εμπλεκόμενες Αρχές

Η Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων (ΓΓΣΙΕ).

5.3.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Ο φάκελος συμμετοχής του κοινού περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

- Σύντομη περιγραφή του έργου
- Το ενημερωτικό υλικό για το έργο που περιλαμβάνει τουλάχιστον το ενημερωτικό φυλλάδιο 15 σελίδων για την παρουσίαση του έργου
- Κατάλογο και αναλυτική περιγραφή των δράσεων διαβούλευσης που σχεδιάζεται να υλοποιηθούν
- Περιγραφή της διαδικασίας υλοποίησης της διαβούλευσης (πρόσκληση ενδιαφερομένων, συλλογή και καταγραφή σχολίων και παρατηρήσεων, προετοιμασία έκθεσης κλπ)
- Παρουσίαση των εμπλεκόμενων ενδιαφερόμενων κύκλων συμφερόντων στους οποίους απευθύνεται κάθε διαδικασία διαβούλευσης
- Τους προτεινόμενους τρόπους διενέργειας της διαβούλευσης συμπεριλαμβανομένων των προτεινόμενων τόπων και ημερομηνιών διεξαγωγής των αφιερωμένων στο θέμα αυτό συνεδριάσεων, παρουσιάσεων, ημερίδων ή συνεδρίων
- Το χρονοδιάγραμμα του έργου και των δράσεων διαβούλευσης
- Τους ανθρώπινους πόρους που εκχωρούνται για τα σχετικά καθήκοντα

Σε περίπτωση που κάποιες από τις ενέργειες διαβούλευσης έχουν ολοκληρωθεί πριν υποβληθεί ο φάκελος συμμετοχής τους κοινού τότε στο φάκελο θα πρέπει να περιλαμβάνεται μια έκθεση με τα αποτελέσματα της διαβούλευσης και να τεκμηριώνεται ο τρόπος με τον οποίο τα σχόλια των ενδιαφερομένων έχουν ληφθεί υπόψη στο σχεδιασμό τους έργου.

5.4 Περιβαλλοντική αδειοδότηση

Η περιβαλλοντική αδειοδότηση είναι το πρώτο βήμα στην αδειοδοτική διαδικασία για όλα τα Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος. Ολοκληρώνεται με την έκδοση ενός από τα παρακάτω εγγράφου:

- Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων
- Απόφαση υπαγωγής σε Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις
- Έγγραφο της Αρμόδιας Περιβαλλοντικής Αρχής ότι δεν απαιτείται Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και ΑΕΠΟ ή υπαγωγή σε ΠΠΔ

Η επιτυχής ολοκλήρωση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης αποτελεί και το βασικό κριτήριο για τη συνέχιση της αδειοδοτικής διαδικασίας.

5.4.1 Νομικό Πλαίσιο

Το βασικό νομικό πλαίσιο που διέπει την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων περιλαμβάνει τους παρακάτω νόμους και υπουργικές αποφάσεις:

- Νόμος 1650/1986. Προβλέπει τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης στα δύο στάδια της Προέγκρισης Χωροθέτησης και της Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων και αποτέλεσε την εναρμόνιση της Οδηγίας 1985/33. Έχει τροποποιηθεί ως προς τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης των έργων και των δραστηριοτήτων.
- Νόμος 3010/2002 . Τροποποίησε της διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης σε εναρμόνιση με την Οδηγία 97/11 και εισήγαγε την διαδικασία screening για τα έργα υποκατηγορίας 3.
- Νόμος 4014/2011 (ΦΕΚ Α' 209). Καθορίζει το νέο πλαίσιο για τη διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης. Απλοποιεί τη διαδικασία με μείωση των σταδίων αδειοδότησης και των απαραίτητων υπογραφών, αποκεντρώνει περισσότερα έργα σε περιφερειακές υπηρεσίες, και καταργεί διάφορες επιμέρους διοικητικές πράξεις οι οποίες αντικαθίστανται από την Απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων.
- Υπουργική Απόφαση 1958/12 (ΦΕΚ 21/Β/2012) για την κατάταξη των έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες/υποκατηγορίες ανάλογα με τις δυνητικές περιβαλλοντικές τους επιπτώσεις καθώς και σε ομάδες ομοειδών έργων –δραστηριοτήτων, όπως τροποποιήθηκε με τις Υπουργικές Αποφάσεις 20741/12 (ΦΕΚ 1565/Β/12) και οικ. 173829 (ΦΕΚ 2036Β/25.07.2014).
- Υπουργική Απόφαση 15277/12 (ΦΕΚ 1077/Β/2012) με την οποία εξειδικεύονται οι διαδικασίες για την ενσωμάτωση στις ΑΕΠΟ και στις ΠΠΔ της έγκρισης επέμβασης σε δάση-δασικές εκτάσεις.
- Υπουργική Απόφαση 48963 (ΦΕΚ Β 2703/2012) Προδιαγραφές περιεχομένου Αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων για έργα και δραστηριότητες κατηγορίας Α.
- Υπουργική Απόφαση 167563/13 (ΦΕΚ 964/Β/2013) με την οποία εξειδικεύονται οι διαδικασίες και τα ειδικότερα κριτήρια περιβαλλοντικής αδειοδότησης
- Υπουργική Απόφαση 52983/1952 (ΦΕΚ 2436/Β/2013) με την οποία καθορίζονται προδιαγραφές της Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης για έργα και δραστηριότητες της κατηγορίας Β
- Υπουργική Απόφαση 1649/45 (ΦΕΚ 45/Β/15-1-2014) με την οποία εξειδικεύονται οι διαδικασίες γνωμοδοτήσεων και τρόπου ενημέρωσης του κοινού και συμμετοχής του ενδιαφερόμενου κοινού στη δημόσια διαβούλευση κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α.
- Υπουργική Απόφαση 170225 (ΦΕΚ Β 135/2014) Εξειδίκευση των περιεχομένων των φακέλων περιβαλλοντικής αδειοδότησης έργων και δραστηριοτήτων της Κατηγορίας Α

Επιπλέον, ο επόμενος Πίνακας παρουσιάζει τις αποφάσεις καθορισμού των Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων για κάθε μια από τις ομάδες έργων που προβλέπονται στην Απόφαση 1958/2012 (ΦΕΚ 21/Β/2012).

Πίνακας 1. Καθορισμός Πρότυπων Περιβαλλοντικών Δεσμεύσεων

A/A	Ομάδα έργων	Απόφαση καθορισμού ΠΠΔ
1	Έργα χερσαίων και εναέριων μεταφορών	ΦΕΚ 2505/Β/7-10-2013
2	Υδραυλικά έργα	ΦΕΚ Β 3071-03.12.2013
3	Λιμενικά έργα	ΦΕΚ Β' 2425/27.9.2013
4	Συστήματα περιβαλλοντικών υποδομών	ΦΕΚ Β 3072-03.12.2013
5	Εξορυκτικές δραστηριότητες	ΦΕΚ Β' 2001/14.8.2013
6	Τουριστικές εγκαταστάσεις	ΦΕΚ Β' 3438/24.12.2013
6	Υγειονομικές μονάδες	ΦΕΚ Β' 3266/20.12.2013

6	Εμπορικά κέντρα, χώροι στάθμευσης, αθλητικές εγκαταστάσεις, εκπαίδευση	ΦΕΚ 2507/Β/7-10-2013
7	Κτηνο-πτηνοτροφικές εγκαταστάσεις	ΦΕΚ Β' 2002/14.8.2013
8	Υδατοκαλλιέργειες	ΦΕΚ Β' 2405/26.9.2013
9	Βιομηχανικές δραστηριότητες	ΦΕΚ Β' 1275/11.4.2012
9	Μονάδες παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας	ΦΕΚ Β' 1987/14.8.2013
9	Συnergieία αυτοκινήτων	ΦΕΚ Β' 2446/30.9.2013
10	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας	ΦΕΚ Β' 104/24.1.2013
11	Κέντρα υψηλής τάσης και υποσταθμοί	ΦΕΚ Β' 1999/14.8.2013
11	Σταθμοί ανεφοδιασμού οχημάτων με καύσιμα	ΦΕΚ Β' 2036/22.8.2013
12	Σταθμοί βάσης κινητής τηλεφωνίας	ΦΕΚ Β' 1510/4.5.2013
12	Χερσαίες εγκαταστάσεις διαχείρισης και μικροεπισκευής σκαφών	ΦΕΚ Β' 2407/27.9.2013
12	Χώροι συγκέντρωσης και διακίνησης παλαιών μετάλλων ή προσωρινής συγκέντρωσης οχημάτων τέλους κύκλου ζωής	ΦΕΚ Β 2932-20.11.2013
12	Χώροι αποθήκευσης και διακίνησης οικοδομικών υλικών που περιλαμβάνουν διακίνηση χύδην υλικών (άμμος, χαλίκι κ.ά.)	ΦΕΚ Β 2932-20.11.2013
12	Σωφρονιστικά καταστήματα και κέντρα κράτησης	ΦΕΚ Β' 2035/22.8.2013
12	Αλυκές	ΦΕΚ Β' 2405/26.9.2013

5.4.2 Διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης

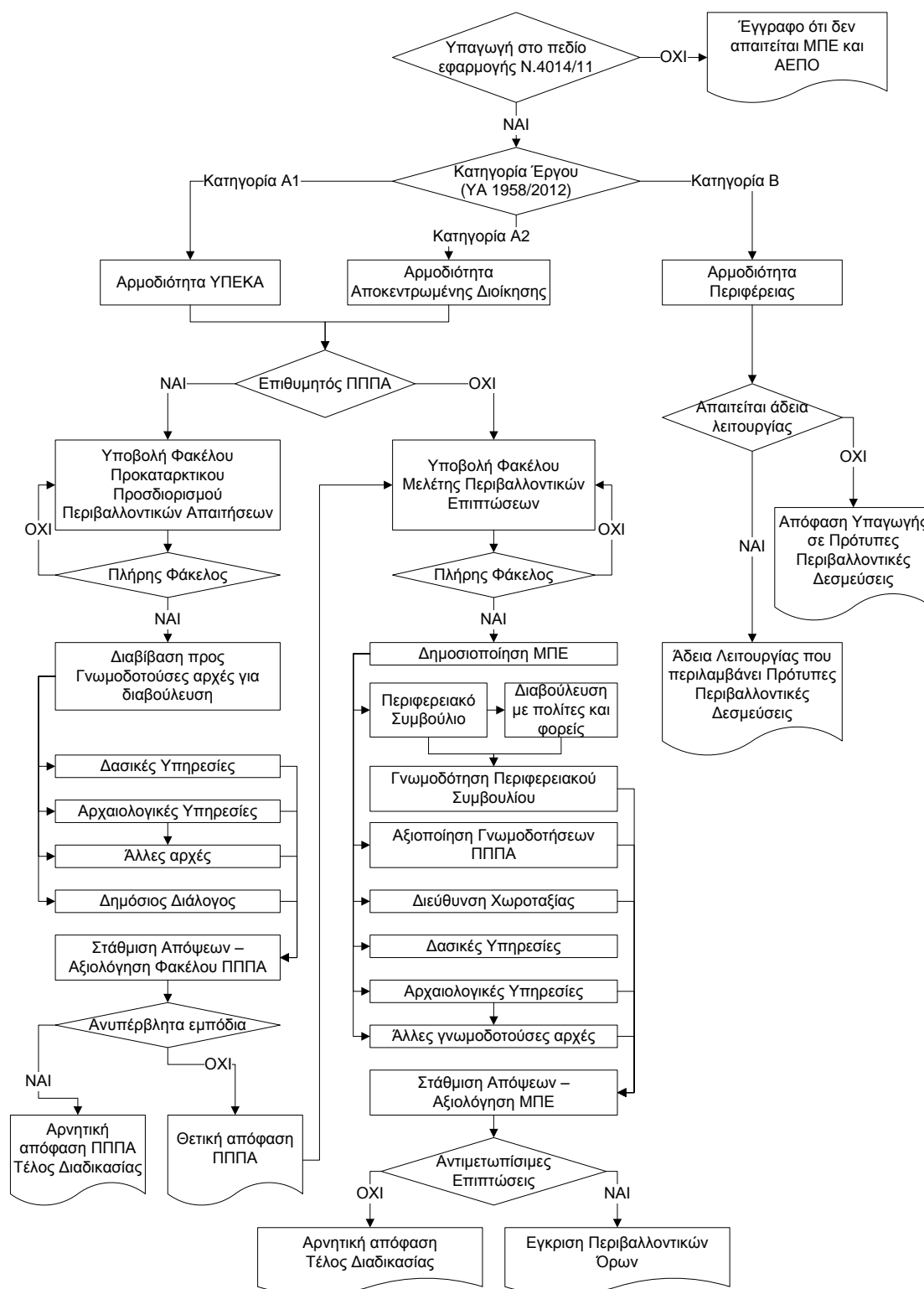
Το σύνολο των έργων κοινού ενδιαφέροντος αποτελούν επενδύσεις κατηγορίας περιβαλλοντικής αδειοδότησης Α1 ή Α2 με αποτέλεσμα να απαιτούν μια ιδιαίτερα απαιτητική διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης η οποία περιλαμβάνει σε γενικές γραμμές τα εξής βήματα:

- Προαιρετική κατάθεση φακέλου Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων ΠΠΠΑ από το φορέα του έργου στο ΥΠΕΝ.
- Το ΥΠΕΝ εξετάζει τη πληρότητα του φακέλου του ΠΠΠΑ, σε διάστημα 10 εργάσιμων ημερών. Στη περίπτωση που η μελέτη είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του νόμου, αποστέλλεται στις Υπηρεσίες για γνωμοδότηση (η αποστολή γίνεται σε διάστημα δύο εργάσιμων ημερών).
- Οι εμπλεκόμενες Υπηρεσίες αποστέλλουν τις γνωμοδοτήσεις τους για τον ΠΠΠΑ, σε διάστημα 30 εργάσιμων ημερών, από την ημερομηνία λήψης του φακέλου.
- Το ΥΠΕΝ ελέγχει και εκτιμά τις γνωμοδοτήσεις των εμπλεκόμενων Υπηρεσιών, σε διάστημα 20 εργάσιμων ημερών.
- Το ΥΠΕΝ ετοιμάζει τη θετική ή αρνητική απόφαση του για τον ΠΠΠΑ σε διάστημα 20 εργάσιμων ημερών. Η απόφαση υπογράφεται από το Γενικό Διευθυντή Περιβάλλοντος.
- Μετά την έγκριση του ΠΠΠΑ (ή της έναρξης της αδειοδοτικής διαδικασίας στη περίπτωση που δεν κατατέθηκε ΠΠΠΑ) η ΜΠΕ αποστέλλεται στην Εθνική Αρμόδια Αρχή.

- Η ΓΓΣΙΕ αξιολογεί το φάκελο, ως προς την τυπική πληρότητα και εφόσον είναι πλήρης τον διαβιβάζει στο ΥΠΕΝ.
- Το ΥΠΕΝ εξετάζει τη πληρότητα της ΜΠΕ (σε διάστημα 15 εργάσιμων ημερών). Στη περίπτωση που η μελέτη είναι σύμφωνη με τις απαιτήσεις του νόμου, σε διάστημα 2 εργάσιμων ημερών αποστέλλεται στις αρμόδιες Υπηρεσίες για γνωμοδότηση (Δασαρχείο, εφορείες αρχαιοτήτων, Υπ Εθν. Άμυνας, φορείς διαχείρισης περιοχών NATURA κλπ)
- Διεξάγεται η διαδικασία της Δημόσιας Διαβούλευσης
- Οι γνωμοδοτήσεις των Υπηρεσιών και οι δημόσιες απόψεις στέλνονται στο Υπουργείο σε διάστημα 45 ημερών.
- Το ΥΠΕΝ εξετάζει και λαμβάνει υπόψη τις απαντήσεις των Υπηρεσιών και της Δημόσιας Διαβούλευσης σε διάστημα 20 εργάσιμων ημερών.
- Το ΥΠΕΝ ετοιμάζει την Έγκριση των Περιβαλλοντικών Όρων σε διάστημα 25 εργάσιμων ημερών, ακόμη και αν οι εμπλεκόμενες Υπηρεσίες δεν έχουν γνωμοδοτήσει εγκαίρως.
- Γνωμοδότηση του Κεντρικού Συμβουλίου Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (μέσα σε 15 ημερολογιακές ημέρες) στη περίπτωση αντιφατικών γνωμοδοτήσεων, ή στη περίπτωση που δεν έχουν διαβιβασθεί γνωμοδοτήσεις Υπηρεσιών που εκτιμώνται ως ουσιώδεις για το έργο.

Εφόσον κάποιες από τις γνωμοδοτήσεις από συναρμόδιες υπηρεσίες δεν εκδοθούν εγκαίρως, η αρμόδια αρχή για την έκδοση της ΑΕΠΟ μπορεί να προχωρήσει χωρίς τη γνωμοδότηση.

Το Σχήμα 1 παρουσιάζει τη ροή εργασιών για την περιβαλλοντική αδειοδότηση.

Σχήμα 1. Διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης

5.4.3 Εμπλεκόμενες Αρχές

Ανάλογα με το είδος της δραστηριότητας και την κατηγορία του έργου ή της δραστηριότητας οι αρμόδιες υπηρεσίες, όπου υποβάλλονται και αξιολογούνται οι σχετικοί φακέλοι είναι:

- ΥΠΕΝ/ ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ/ Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ, για έργα ενεργειακών υποδομών περιβαλλοντικής κατηγορίας Α1.
- ΥΠΕΝ/ Δ/ΝΣΗ ΕΑΡΘ, για έργα εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων περιβαλλοντικής κατηγορίας Α1.
- Δ/ΝΣΗ Περιβάλλοντος, Αποκεντρωμένη Διοίκηση για έργα περιβαλλοντικής κατηγορίας Α2.
- Δ/ΝΣΗ Περιβάλλοντος, Περιφέρεια για έργα περιβαλλοντικής κατηγορίας Β

5.4.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Τα υποβαλλόμενα έγγραφα για την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων περιλαμβάνουν:

- Φάκελος Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (Προαιρετικά).
- Φάκελος Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων συνοδευόμενος από τις απαραίτητες εγκρίσεις και γνωμοδοτήσεις των εμπλεκόμενων αρχών

Οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο των φακέλων αυτών καθορίζονται στην ΥΑ 170225 (ΦΕΚ Β 135/2014).

5.5 Γνωμοδότηση αρχαιολογικών υπηρεσιών

Κατά τη φάση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΝ στέλνει το Φάκελο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού προκειμένου να εκδοθεί Υπουργική Απόφαση έγκρισης της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

5.5.1 Θεσμικό Πλαίσιο

Η νομοθεσία για την προστασία των αρχαιοτήτων και της πολιτιστικής κληρονομιάς είναι η ακόλουθη:

- Νόμος 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς» (ΦΕΚ153 /τ.Α΄/28.6.2002).
- Νόμος 3378/2005 «Κύρωση της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία της Αρχαιολογικής Κληρονομιάς" (Σύμβαση της Βαλέτας) (ΦΕΚ 203/τ.Α΄/19.8.2005).
- Η υπ΄ αρ. ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥ/ΤΟΠΥΝΣ/14/3698/20.1.2004 Υπουργική Απόφαση «Οργάνωση και Λειτουργία των Συμβουλίων του Ν.3028/2002 στο Υπουργείο Πολιτισμού» (ΦΕΚ 70/τ.Β΄/20.1.2004)

5.5.2 Διαδικασία

Για την έγκριση της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων από τις αρμόδιες Αρχαιολογικές Υπηρεσίες ακολουθείται η παρακάτω διαδικασία:

- Η αρμόδια Διεύθυνση Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων του ΥΠΠΟΑ ζητά τη γνωμοδότηση των τοπικών Αρχαιολογικών Υπηρεσιών, στον οποίων τη χωρική αρμοδιότητα ανήκει το έργο ή τμήματα αυτού. Συγκεκριμένα καλούνται να γνωμοδοτήσουν οι αρμόδιες, ανά περίπτωση, Εφορείες Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, Βυζαντινών Αρχαιοτήτων και Νεωτέρων Μνημείων. Σε περίπτωση που το έργο περνά από περιοχές, όπου έχουν εντοπιστεί σπήλαια, καλείται να γνωμοδοτήσει και η αρμόδια Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας – Σπηλαιολογίας, ενώ σε περίπτωση ενάλιων αρχαιολογικών χώρων, ζητείται και γνωμοδότηση της Εφορείας Εναλίων Αρχαιοτήτων.

- Αρμόδιο για τη διατύπωση της τελικής γνωμοδότησης είναι το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, το οποίο συνεδριάζει, όπως προβλέπεται από τον ν. 3028/2002 και την υπ' αρ. ΥΠΠΟ/ΔΟΕΠΥ/ΤΟΠΥΝΣ/14/3698/20.1.2004 υπουργική απόφαση, και εισηγείται σχετικά στον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού, ο οποίος εκδίδει την υπουργική απόφαση που γνωμοδοτεί για το σύνολο του έργου και θέτει τους όρους για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Οι γνωμοδοτήσεις των κατά τόπους Εφορειών καθώς και η τελική υπουργική απόφαση πρέπει να αναφέρονται ρητά στην Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.

Η παραπάνω διαδικασία επαναλαμβάνεται κάθε φορά που υπάρχει τροποποίηση της όδευσης του συνόλου ή τμήματος του έργου έως την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων.

Ο χρόνος ολοκλήρωσης της διαδικασίας ορίζεται από την ισχύουσα περιβαλλοντική νομοθεσία η οποία προβλέπει ότι η συλλογή γνωμοδοτήσεων από τις αρμόδιες υπηρεσίες και φορείς της Διοίκησης και απόψεων του κοινού και άλλων φορέων (διαδικασία διαβούλευσης) ολοκληρώνεται σε χρονικό διάστημα σαράντα πέντε (45) εργάσιμων ημερών από την αποστολή και δημοσιοποίηση της μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

5.5.3 Εμπλεκόμενες Αρχές

- Διεύθυνση Προϊστορικών & Κλασικών Αρχαιοτήτων, Υπουργείο Πολιτισμού & Αθλητισμού
- Εφορείες Αρχαιοτήτων, από τις οποίες διέρχεται η υποδομή
- Υπηρεσίες Νεοτέρων Μνημείων & Τεχνικών Έργων, από τις οποίες διέρχεται η υποδομή
- Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας – Σπηλαιολογίας (κατά περίπτωση)
- Εφορεία Εναλίων Αρχαιοτήτων (κατά περίπτωση)

5.5.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Για την έκδοση των απαραίτητων γνωμοδοτήσεων απαιτείται να υποβληθεί στις εμπλεκόμενες αρχές ο Φάκελος Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

5.6 Γνωμοδότηση δασικών υπηρεσιών

Κατά τη φάση της περιβαλλοντικής αδειοδότησης η αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΝ στέλνει το Φάκελο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων στην αρμόδια δασική υπηρεσία της περιφέρειας προκειμένου να εκδοθεί πράξη χαρακτηρισμού της έκτασης και έγκριση επέμβασης σε δάση και δασικές εκτάσεις εφόσον είναι απαραίτητο για την υλοποίηση του έργου.

5.6.1 Νομικό πλαίσιο

Η βασική δασική νομοθεσία περιλαμβάνει:

- Νόμος 998/1979 (ΦΕΚ Α 289). Προστασία των δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεων της χώρας και ιδιαίτερα οι διατάξεις των άρθρων 6, 14, 45 και 46.
- Νόμος 4280/2014 (ΦΕΚ Α 159) που αφορά την ανάπτυξη έργων εντός δασών και δασικών εκτάσεων

5.6.2 Διαδικασία

Για την έκδοση των σχετικών εγκρίσεων από τις δασικές υπηρεσίες ακολουθείται η εξής διαδικασία:

- Η αρμόδια υπηρεσία για την έκδοση της Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων στέλνει στο Δασαρχείο της περιοχής από όπου διέρχεται το έργο το φάκελο της Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων προκειμένου να γνωμοδοτήσει για το χαρακτηρισμό της έκτασης στην οποία θα αναπτυχθεί το έργο
- Το αρμόδιο δασαρχείο εκδίδει της απόφαση για το χαρακτήρα της έκτασης εντός 15 ημερών
- Η απόφαση αυτή αναρτάται στο Δήμο για διάστημα τουλάχιστον (1) μήνα και δημοσιεύεται σε 2 τουλάχιστον εφημερίδες
- Παρέχεται προθεσμία 2 μηνών από την ανάρτηση για αντιρρήσεις στην Επιτροπή Επίλυσης Δασικών Αμφισβητήσεων
- Εφόσον δεν υποβληθούν αντιρρήσεις μετά την παρέλευση της περιόδου διαβούλευσης ή οι αντιρρήσεις απορριφθούν από την Επιτροπή ολοκληρώνεται η διαδικασία χαρακτηρισμού με την έκδοση της απόφασης του Περιφερειάρχη για το χαρακτηρισμό της περιοχής
- Εφόσον η έκταση χαρακτηριστεί δάσος ή δασική και είναι απαραίτητη η υλοποίηση παρεμβάσεων για την εγκατάσταση του έργου τότε οι αρμόδιες υπηρεσίες (Δασαρχείο - Διεύθυνση Δασών Περιφερειακής Ενότητας – Γενική Διεύθυνση Δασών Αποκεντρωμένης Διοίκησης) εισηγούνται προς το Γενικό Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την έκδοση Απόφασης έγκρισης επέμβασης εντός 45 ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος.
- Η σχετική απόφαση ενσωματώνεται στην Απόφαση έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων

5.6.3 Εμπλεκόμενες αρχές

- Τοπικό Δασαρχείο ή Νομοδασαρχείο
- Περιφέρεια
- Αποκεντρωμένη Διοίκηση

5.6.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Για την έκδοση των απαραίτητων γνωμοδοτήσεων απαιτείται να υποβληθεί στις εμπλεκόμενες αρχές ο Φάκελος Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων

5.7 Παραχώρηση Χρήσης Αιγιαλού, Παραλίας, Θάλασσας, Πυθμένα και του Υπεδάφους του

Στο βαθμό που η υλοποίηση ενός έργου απαιτεί την παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης αιγιαλού, παραλίας, καθώς και συνεχόμενου ή παρακείμενου θαλάσσιου χώρου, ή του πυθμένα και του υπεδάφους του εκδίδεται σχετική άδεια παραχώρησης, με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών.

Προκειμένου για έργα δικτύων τηλεπικοινωνιών, ενέργειας, ύδρευσης, αποχέτευσης και βιολογικών καθαρισμών η εν λόγω παραχώρηση επιτρέπεται ακόμα και στην περίπτωση που στους ανωτέρω κοινόχρηστους χώρους υφίστανται έργα χωρίς άδεια ή καθ' υπέρβαση αυτής.

Η παραχώρηση μπορεί να περιλαμβάνει και απλή χρήση αιγιαλού και παραλίας για την εξυπηρέτηση λειτουργικών αναγκών των έργων αυτών.

5.7.1 Νομικό πλαίσιο

Η βασική νομοθεσία που διέπει τις άδειες παραχώρησης αιγιαλού και παραλίας περιλαμβάνει:

- Νόμος 2971/2001 (ΦΕΚ Α' 285) "Αιγιαλός, παραλία και άλλες διατάξεις", όπως αυτός ισχύει και ιδιαίτερα οι διατάξεις των άρθρων 4, 6, 13, 14, 15 και 16.
- Νόμος 4281/2014 (ΦΕΚ Α' 160) "Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας", όπως αυτός ισχύει και ιδιαίτερα το άρθρο 11.

5.7.2 Διαδικασία

Για την έκδοση της σχετικής άδειας ακολουθείται η εξής διαδικασία:

Ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει αίτηση προς την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, η οποία συνοδεύεται από τεχνικό φάκελο σύμφωνα με το άρθρο 8 της κοινής απόφασης (ΚΥΑ) 69269/5387/24.10.90 (ΦΕΚ 678 Β).

Αν έχει εγκριθεί η ΜΠΕ, τότε εκδίδεται η απόφαση παραχώρησης εντός 3 μηνών και εφόσον έχουν γνωμοδοτήσει το ΓΕΝ, το ΥΕΝ και το Υπουργείο Πολιτισμού.

Αν δεν έχει εγκριθεί η ΜΠΕ, τότε Κτηματική Υπηρεσία διαβιβάζει μέσα σε προθεσμία ενός (1) μηνός το σχετικό φάκελο στους παρακάτω αναφερόμενους για να διατυπώσουν μέσα σε προθεσμία τριών (3) μηνών τη γνώμη τους, κατά τις αρμοδιότητες καθενός για την εκτέλεση των έργων:

- ΥΠΕΝ/Γενική Δ/ση Χωρικού Σχεδιασμού ή τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος - Χωροταξίας της αρμόδιας Περιφέρειας (σε τρία αντίγραφα) για την προέγκριση χωροθέτησης.
- Γ.Ε.Ν. (σε δύο αντίγραφα).
- Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής.
- Νομαρχιακή Επιτροπή Χωροταξίας και Περιβάλλοντος (Ν.Ε.ΧΩ.Π.).
- Υπουργείο Πολιτισμού και Αθλητισμού (σε τρία αντίγραφα).
- Ε.Ο.Τ.
- Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων για έργα σε λιμένες και ποταμούς, ως και για την κατασκευή αλιευτικού καταφυγίου με σκοπό την προστασία επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών.
- Δημοτικό Συμβούλιο του οικείου Ο.Τ.Α.
- Το Υπουργείο Ανάπτυξης, όταν πρόκειται για παραχώρηση αιγιαλού σε βιομηχανικές μονάδες, εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών και σε επιχειρήσεις μεταλλευτικών, λατομικών και βιομηχανικών ορυκτών.
- Το Υπουργείο Αιγαίου για τις περιοχές της αρμοδιότητάς του.

Στην περίπτωση που απαιτείται η εκτέλεση προσωρινών ή μόνιμων έργων επί αιγιαλού και παραλίας, που έχουν χαρακτηριστεί Τουριστικά Δημόσια Κτήματα ή για τα οποία έχει εκδοθεί Πράξη Υπουργικού Συμβουλίου κατ' εφαρμογή των παραγράφων 1 και 3 του άρθρου 1 της Κ' Συντακτικής Πράξης της 6/14 Φεβρουαρίου 1968 (Α' 33), καθώς και στο συνεχόμενο ή παρακείμενο αυτών θαλάσσιο χώρο, τότε η παραχώρηση γίνεται με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού.

Το αντάλλαγμα για την παραχώρηση του δικαιώματος χρήσης αιγιαλού και παραλίας, θάλασσας ή πυθμένα και του υπεδάφους του καθορίζεται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορικής Ναυτιλίας και εισπράττεται ως δημόσιο έσοδο. Αν δεν αποδοθεί, εκδίδεται, μετά από γνώμη του αρμόδιου Λιμεναρχείου, απόφαση του προϊσταμένου της ως άνω Κτηματικής Υπηρεσίας αμέσως

εκτελεστή, με την οποία επιβάλλεται σε βάρος του καθυστερούντος παραχωρησιούχου, εκτός από το μη αποδοθέν αντάλλαγμα, και πρόστιμο ίσο με το τριπλάσιο του ανταλλάγματος που δεν αποδόθηκε.

5.7.3 Εμπλεκόμενες αρχές

- Υπουργείο Οικονομικών (Κτηματική Υπηρεσία)
- Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, Διεύθυνση Χωροταξίας και Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού ή Διεύθυνση Περιβάλλοντος - Χωροταξίας της αρμόδιας Περιφέρειας
- Γενικό Επιτελείο Ναυτικού
- Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας
- Νομαρχιακή Επιτροπή Χωροταξίας και Περιβάλλοντος (Ν.Ε.ΧΩ.Π.)
- Υπουργείο Πολιτισμού
- Ε.Ο.Τ.
- Υπουργείο Γεωργίας για έργα σε λιμένες και ποταμούς, ως και για την κατασκευή αλιευτικού καταφυγίου με σκοπό την προστασία επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών
- Δημοτικό Συμβούλιο του οικείου Ο.Τ.Α.
- Υπουργείο Ανάπτυξης, όταν πρόκειται για παραχώρηση αιγιαλού σε βιομηχανικές μονάδες, εγκαταστάσεις πετρελαιοειδών και σε επιχειρήσεις μεταλλευτικών, λατομικών και βιομηχανικών ορυκτών
- Υπουργείο Αιγαίου για τις περιοχές της αρμοδιότητάς του
- Υπουργείο Τουρισμού (αν πρόκειται για Τουριστικά Δημόσια Κτήματα)
- Λιμενική αρχή

5.7.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Τεχνικός φάκελος σύμφωνα με το άρθρο 8 της κοινής απόφασης (ΚΥΑ) 69269/5387/24.10.90 (ΦΕΚ 678 Β) Ενδεικτικά ο φάκελος περιλαμβάνει:

- Τεχνική Μελέτη, θεωρημένη από την αρμόδια αρχή για την αδειοδότηση του έργου.
- Τοπογραφικό διάγραμμα στο σύστημα ΕΓΣΑ 1987 με συντεταγμένες των θέσεων των έργων και θεωρημένες τις οριογραμμές αιγιαλού και παραλίας και τυχόν παλαιού αιγιαλού που έχει καθοριστεί ήδη.
- Εγκεκριμένη Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.
- Γνωμοδοτήσεις ΓΕΝ, ΥΕΝ, Υπουργείου Πολιτισμού.

5.8 Αδειοδότηση εγκατάστασης και λειτουργίας στο τομέα του Φυσικού Αερίου

5.8.1 Νομικό Πλαίσιο

Η αγορά φυσικού αερίου ρυθμίζεται με το Ν.4001/11 ο οποίος τροποποίησε τον Ν.3428/2005 με την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ.

Ο Νόμος αυτό, μεταξύ άλλων, καθορίζει τις προϋποθέσεις για τη δραστηριοποίηση στην αγορά φυσικού αερίου και θεσπίζει τις βασικές άδειες για κάθε μια από τις σχετικές δραστηριότητες. Οι άδειες αυτές εκδίδονται είτε από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας είτε από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας μετά από γνωμοδότηση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας. Οι άδειες και εγκρίσεις αυτές περιλαμβάνουν:

- Άδεια Ανεξάρτητου Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΑΣΦΑ) (Αρ. 74 Ν.4001/11)
- Άδεια Διαχείρισης Ανεξάρτητου Συστήματος Φυσικού Αερίου (Αρ. 77 Ν.4001/11)
- Άδειας Διανομής Φυσικού Αερίου (Άδεια Διανομής) (Αρ. 80 Ν.4001/11)
- Άδειας Προμήθειας Φυσικού Αερίου (Άδεια Προμήθειας) (Αρ. 81 Ν.4001/11)
- Εγγραφή στο Μητρώο χρηστών του συστήματος (Αρ. 71 Ν.4001/11)

Ο Κανονισμός Αδειών Φυσικού Αερίου (Υπουργική Απόφαση 5815 (ΦΕΚ 464/Β/2010) καθορίζει τις ειδικές απαιτήσεις και τις διαδικασίες που απαιτούνται για την απόκτηση των παραπάνω αδειών. Πολλές από τις άδειες αυτές αποτελούν προαπαιτούμενα προκειμένου οι φορείς των έργων να προχωρήσουν στην περιβαλλοντική αδειοδότηση.

Τα έργα που περιλαμβάνουν την εγκατάσταση μηχανολογικού εξοπλισμού απαιτούν επιπλέον των ανωτέρω αδειών και τις εξής

- Περιβαλλοντική αδειοδότηση
- Άδεια εγκατάστασης
- Άδεια ή έγκριση δόμησης
- Άδεια λειτουργίας.

Πρέπει να ληφθεί υπόψη πως κάποια από τα έργα αυτά μπορεί να εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας SEVESO οπότε θα πρέπει να προηγηθεί μια λεπτομερής διαδικασία αξιολόγησης και έγκρισης του συστήματος διαχείρισης ασφάλειας από μια σειρά συναρμόδιων υπηρεσιών (Υπ. Ανάπτυξης, ΠΕΚΑ, Εργασίας, Γενικό Χημείο του Κράτους, Πυροσβεστική κλπ).

Η νομοθεσία για την έκδοση των απαραίτητων αδειών για έργα στον τομέα του φυσικού αερίου είναι η ακόλουθη:

- Το άρθρο 9 του ν. 87/1975 «Περί ιδρύσεως της “Δημόσιας Επιχείρησης Πετρελαίου”» (ΦΕΚ 152/Α/25-07-1975)
- το άρθρο 29 του ν. 2115/1993 (ΦΕΚ 15/Α/15-2-1993)
- το άρθρο 14 του ν. 2593/1998 (ΦΕΚ 59/Α/20-03-1998), σύμφωνα με το οποίο για την εγκατάσταση και λειτουργία των έργων μεταφοράς, αποθήκευσης, μέτρησης και διανομής του φυσικού αερίου, των οποίων η ανέγερση και η επέκταση εμπίπτει στην αρμοδιότητα της ΔΕΠΑ Α.Ε. (και νυν ΔΕΣΦΑ Α.Ε.), μπορεί ο Υπουργός Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας, με αποφάσεις του, που δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, να χορηγεί τις σχετικές άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας των έργων αυτών, κατά παρέκκλιση από κάθε κείμενη διάταξη
- Το άρθρο 7 του ν. 3428/2005 (ΦΕΚ 313/Α/27-12-2005) «Απελευθέρωση Αγοράς Φυσικού Αερίου», σύμφωνα με το οποίο μεταβιβάστηκε από τη Δ.Ε.Π.Α. Α.Ε. με απόσπαση ο κλάδος του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΕΣΦΑ) στο Διαχειριστή Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου Α.Ε. με διακριτικό τίτλο «Δ.Ε.Σ.Φ.Α. Α.Ε», όπως τροποποιήθηκε και ισχύει
- Ο ν. 4001/2011 (ΦΕΚ179/Α/22-08-2011) «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις»
- Το Π.Δ. 33/2007 «Σύσταση της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία “Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου Α.Ε.” και έγκριση του Καταστατικού της» (ΦΕΚ 31/Α/20-02-2007)

- Το άρθρο 29 του ν. 3734/2009 «Πρώθηση της συμπαραγωγής δύο ή περισσότερων χρήσιμων μορφών ενέργειας, ρύθμιση ζητημάτων σχετικών με το Υδροηλεκτρικό Έργο Μεσοχώρας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 8/Α/28-01-2009)
- Το Δεύτερο Μέρος του ν. 3982/2011 «Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματικών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων και άλλες διατάξεις.» (ΦΕΚ 143/Α/17-06-2011)
- Η Κοινή Υπουργική Απόφαση οικ. 2219/146/Φ.15 «Μηχανολογικές εγκαταστάσεις παροχής υπηρεσιών που υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 17-40 του ν 3982/11 “Απλοποίηση της αδειοδότησης τεχνικών επαγγελματών και μεταποιητικών δραστηριοτήτων και επιχειρηματικών πάρκων και άλλες διατάξεις”» (ΦΕΚ 584/Β/02-03-2012)
- Η Κοινή Υπουργική Απόφαση οικ.14684/914/Φ.15/17-12-2012 «Καθορισμός παραβόλων του άρθρου 28 παρ. 4 του Ν. 3982/2011 και καθορισμός αποζημίωσης των επιθεωρητών» (ΦΕΚ 3533/Β/31-12-2012)
- Η Υπουργική Απόφαση οικ.483/35/Φ.15/17-01-2012 «Καθορισμός τύπου, δικαιολογητικών και διαδικασίας για την εγκατάσταση και τη λειτουργία των μεταποιητικών δραστηριοτήτων του Ν. 3982/2011 (ΦΕΚ Α’ 143), η τροποποίηση και ανανέωση των αδειών και η προθεσμία για μεταφορά ή τεχνική ανασυγκρότηση.» (ΦΕΚ 158/Β/03-02-2012)
- Η Υπουργική Απόφαση Δ3/Α/οικ.4303/22-02-2012 «Τεχνικός Κανονισμός “Συστήματα μεταφοράς Φυσικού Αερίου με Μέγιστη Πίεση Λειτουργίας άνω των 16 bar”» (ΦΕΚ 603/Α/05-03-2012), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει.

5.8.2 Διαδικασία και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα

Ο φορέας υλοποίησης υποβάλλει το σχετικό φάκελο στην ΓΓΣΙΕ.

- Αν η σχετική άδεια εκδίδεται από άλλη αδειοδοτούσα αρχή, η ΓΓΣΙΕ εξετάζει την τυπική πληρότητα του φακέλου και εφόσον είναι πλήρης διαβιβάζει το φάκελο εντός 10 ημερών στην αρμόδια αρχή για την έκδοση τη άδειας.
- Αν η σχετική άδεια εκδίδεται από τη ΓΓΣΙΕ η ΓΓΣΙΕ εξετάζει την τυπική και ουσιαστική πληρότητα του φακέλου και εφόσον είναι πλήρης εκδίδει τη σχετική άδεια εντός 30 ημερών ή εντός της προθεσμίας που θέτει το σχετικό νομικό πλαίσιο.

Γενικά, οι εκτιμώμενοι χρόνοι για την έκδοση των αδειών από τη στιγμή που θα υποβληθεί ο πλήρης φάκελος είναι:

- Για χερσαίες εγκαταστάσεις έρευνας υδρογονανθράκων, περίπου 1 μήνας
- Για χερσαίες εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων περίπου 2μήνες
- Για θαλάσσιες εγκαταστάσεις έρευνας υδρογονανθράκων περίπου 1 μήνας
- Για θαλάσσιες εγκαταστάσεις εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων περίπου 2 μήνες

5.8.3 Εμπλεκόμενες Αρχές

Οι δημόσιες αρχές που εμπλέκονται στις διαδικασίες έκδοσης των ανωτέρω αδειών είναι:

- Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων (ΓΓΣΙΕ)
- Διεύθυνση Υδρογονανθράκων Υπουργείο Περιβάλλοντος
- Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ)
- Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ)

5.8.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα για Άδεια Εγκατάστασης

Για τη χορήγηση της απαιτούμενης Άδειας Εγκατάστασης, τα δικαιολογητικά, όπως αυτά καθορίζονται στο άρθρο 3 της ΥΑ οικ.483/35/Φ.15 (ΦΕΚ 158/Β/03-02-2012) είναι τα ακόλουθα:

A. Χερσαίες εγκαταστάσεις έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

1. Αίτημα του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης
2. Ερωτηματολόγιο συμπληρωμένο σύμφωνα με το Παράρτημα Ι της ΥΑ
3. Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων από την αρμόδια Αρχή Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΕΥΠΕ, ΕΑΡΘ). Η διαδικασία της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων πραγματοποιείται σύμφωνα με το Ν.4014/2011
4. Βεβαίωση χρήσης γης από την αρμόδια Πολεοδομική Υπηρεσία
5. Υπεύθυνες Δηλώσεις του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης και του αρμόδιου μηχανικού περί της ανάθεσης και ανάληψης αντίστοιχα της μελέτης και επίβλεψης της εγκατάστασης.
6. Μελέτη Εγκατάστασης, σύμφωνα με το Β.Δ. της 15/21.10.1922
7. Αρχιτεκτονικά σχεδιαγράμματα – Τοπογραφικό, διάγραμμα κάλυψης, κάτοψη και τομές (μόνον για τη περίπτωση εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης)
8. Γνώμη Υπηρεσιών ή φορέων
9. Συμβόλαιο ιδιοκτησίας

B. Θαλάσσιες εγκαταστάσεις έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

1. Αίτημα του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης
2. Ερωτηματολόγιο συμπληρωμένο σύμφωνα με το Παράρτημα Ι της ΥΑ
3. Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων από την αρμόδια Αρχή Περιβαλλοντικής Αδειοδότησης (ΕΥΠΕ, ΕΑΡΘ). Η διαδικασία της έγκρισης περιβαλλοντικών όρων πραγματοποιείται σύμφωνα με το Ν.4014/2011
4. Υπεύθυνες Δηλώσεις του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης και του αρμόδιου μηχανικού περί της ανάθεσης και ανάληψης αντίστοιχα της μελέτης και επίβλεψης της εγκατάστασης.
5. Μελέτη Εγκατάστασης, σύμφωνα με το Β.Δ. της 15/21.10.1922
6. Γνώμη Υπηρεσιών ή φορέων

5.8.5 Υποβαλλόμενα έγγραφα για Άδεια Λειτουργίας

Έπειτα από την ολοκλήρωση των εργασιών της εγκατάστασης, απαιτείται η χορήγηση της Άδειας Λειτουργίας της οποίας τα δικαιολογητικά καθορίζονται στο άρθρο 6 της ΥΑ οικ.483/35/Φ.15 (ΦΕΚ 158/Β/03-02-2012), ως ακολούθως:

A. Χερσαίες εγκαταστάσεις έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

1. Αίτημα του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας
2. Υπεύθυνες Δηλώσεις του νόμιμου εκπροσώπου του φορέα με τις οποίες: α) αναφέρει λεπτομερώς πόσους και ποιας ειδικότητας τεχνικούς θα χρησιμοποιήσει κατά το νόμο και β)

αναθέτει σε αρμόδιο τεχνικό την επίβλεψη λειτουργίας και συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού της εγκαθιστάμενης δραστηριότητας.

3. Υπεύθυνη Δήλωση του αρμόδιου τεχνικού με την οποία δηλώνει ότι έχει αναλάβει την κατά νόμο επίβλεψη λειτουργίας και συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού της εγκαθιστάμενης δραστηριότητας

Τα παρακάτω δικαιολογητικά υποβάλλονται μόνο σε περίπτωση εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης:

4. Πιστοποιητικό Πυροπροστασίας από την αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή
5. Πιστοποιητικό από αναγνωρισμένο Φορέα ότι το έργο κατασκευάστηκε και ελέγχθηκε σύμφωνα με τις προδιαγραφές
6. Αντίγραφο Οικοδομικής Άδειας

B. Θαλάσσιες εγκαταστάσεις έρευνας και εκμετάλλευσης υδρογονανθράκων

1. Αίτημα του νομίμου εκπροσώπου της επιχείρησης για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας
2. Υπεύθυνες Δηλώσεις του νόμιμου εκπροσώπου του φορέα με τις οποίες: α) αναφέρει λεπτομερώς πόσους και ποιας ειδικότητας τεχνικούς θα χρησιμοποιήσει κατά το νόμο, β) αναθέτει σε αρμόδιο τεχνικό την επίβλεψη λειτουργίας και συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού της εγκαθιστάμενης δραστηριότητας
3. Υπεύθυνη Δήλωση του αρμόδιου τεχνικού με την οποία δηλώνει ότι έχει αναλάβει την κατά νόμο επίβλεψη λειτουργίας και συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού της εγκαθιστάμενης δραστηριότητας
4. Άδεια παραχώρησης θαλάσσιου χώρου και πυθμένα από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία
5. Άδεια χρήσης νερού από την αρμόδια Αποκεντρωμένη Διοίκηση, σε περίπτωση που θα γίνεται απόληψη θαλασσινού νερού.

Τα παρακάτω δικαιολογητικά υποβάλλονται μόνο σε περίπτωση εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης:

6. Πιστοποιητικό Πυροπροστασίας από την αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή
7. Πιστοποιητικό από αναγνωρισμένο Φορέα ότι το έργο κατασκευάστηκε και ελέγχθηκε σύμφωνα με τις προδιαγραφές
8. Αντίγραφο Οικοδομικής Άδειας

5.9 Κύριες άδειες στο τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας

5.9.1 Νομικό Πλαίσιο

Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας ρυθμίζεται με το Ν.4001/11 με την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2009/72.

Ο Νόμος, μεταξύ άλλων, καθορίζει τις αρμοδιότητες του ΑΔΜΗΕ (Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας), του ΛΑΓΗΕ (Λειτουργός της Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας) και του ΔΕΔΔΗΕ (Διανομή Ηλεκτρικής Ενέργειας) στην ιδιοκτησία των οποίων βρίσκονται τα δίκτυα μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι διαδικασίες αδειοδότησης για εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας καθορίζονται στην ΥΑ 13310 (ΦΕΚ Β' 1153/2007) «Διαδικασία έκδοσης αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας».

5.9.2 Διαδικασία αδειοδότησης για έργα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας

Για την υλοποίηση νέων έργων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας αρμόδιος είναι ο ΑΔΜΗΕ. Για επίγειες γραμμές μεταφοράς δεν απαιτείται κάποια άδεια εγκατάστασης ή λειτουργίας αλλά μόνο περιβαλλοντική αδειοδότηση των γραμμών διασύνδεσης καθώς επίσης και απαλλοτριώσεις ή δουλείες διέλευσης για την απόκτηση της περιοχής στην οποία θα εγκατασταθούν οι γραμμές μεταφοράς.

Για την υλοποίηση νέων υποθαλάσσιων γραμμών μεταφοράς απαιτείται απόφαση καθορισμού αιγιαλού και παραλίας για την περιοχή στην οποία η νέα γραμμή βυθίζεται στη θάλασσα καθώς επίσης και απόφαση χρήσης αιγιαλού και παραλίας για τη συγκεκριμένη χρήση. Οι αποφάσεις αυτές εκδίδονται από το αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία.

5.9.3 Διαδικασία αδειοδότησης για έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας

Για τα έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας απαιτούνται οι παρακάτω άδειες:

- Άδεια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που είναι αρμοδιότητα της ΡΑΕ
- Περιβαλλοντική αδειοδότηση που εγκρίνεται από την αρμόδιο περιβαλλοντική αρχή
- Οριστικοί όροι σύνδεσης με το δίκτυο από τον ΑΔΜΗΕ εφόσον η σύνδεση γίνεται στη Μέση ή υψηλή τάση
- Άδεια εγκατάστασης εκδίδεται από κεντρικές υπηρεσίες ή από την αποκεντρωμένη διοίκηση ανάλογα με το είδος και το μέγεθος των μονάδων παραγωγής.
- Σύμβαση σύνδεσης με το δίκτυο η οποία υπογράφεται με τον ΔΕΔΔΗΕ
- Σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας η οποία συνυπογράφεται με το ΛΑΓΗΕ
- Άδεια λειτουργίας που εκδίδεται από κεντρικές υπηρεσίες ή από την αποκεντρωμένη διοίκηση ανάλογα με το είδος και το μέγεθος των μονάδων παραγωγής.

Ειδικά για τις άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας για έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν χαρακτηριστεί ως στρατηγικές επενδύσεις, οι άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας εκδίδονται από την ΓΓΣΙΕ σύμφωνα με τη γενική διάταξη περί αδειών εγκατάστασης εφόσον δεν υπάρχουν ειδικότερες διατάξεις που να σχετίζονται με το είδος των έργων αυτών.

Η διαδικασία αδειοδότησης περιλαμβάνει τα παρακάτω στάδια:

1^ο ΣΤΑΔΙΟ

Άδεια Παραγωγής Ηλεκτρικής Ενέργειας (από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας)

Ο φορέας υποβάλλει προς τη ΡΑΕ φάκελο με τεχνική περιγραφή του έργου, της τεχνολογίας που θα χρησιμοποιηθεί και του τρόπου σύνδεσης με το δίκτυο καθώς επίσης και των βασικών μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος.

Η ΡΑΕ μετά την αξιολόγηση του Φακέλου εκδίδει την άδεια παραγωγής η οποία αποτελεί και την αφετηρία της διαδικασίας αδειοδότησης.

2^ο ΣΤΑΔΙΟ

Το δεύτερο στάδιο της διαδικασίας περιλαμβάνει τα παρακάτω τρία παράλληλα βήματα:

- Περιβαλλοντική αδειοδότηση

- Καθορισμός όρων σύνδεσης με το δίκτυο
- Έγκριση επέμβασης σε δάσος ή δασική έκταση

Η Αίτηση για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων και η αίτηση για την έκδοση προσωρινών όρων σύνδεσης μπορούν να γίνουν ταυτόχρονα και οι αντίστοιχες διαδικασίες εξελίσσονται παράλληλα. Όταν εκδοθούν οι προσωρινοί όροι σύνδεσης με το δίκτυο θα πρέπει να ληφθούν υπόψη για πιθανές τροποποιήσεις στη ΜΠΕ του έργου.

Εφόσον απαιτείται επέμβαση στο δάσος ή σε δασική έκταση οι όροι που πρέπει να τηρούνται καθορίζονται σε απόφαση του Αποκεντρωμένης Διοίκησης η τελικά ενσωματώνεται στην ΑΕΠΟ.

Μόλις εκδοθεί η Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων θα πρέπει να συνυποβληθεί με το φάκελο για την έκδοση των Οριστικών Όρων Σύνδεσης με το δίκτυο.

3ο ΣΤΑΔΙΟ

Το τρίτο στάδιο της διαδικασίας αρχίζει με την υποβολή του φακέλου για την έκδοση της άδειας εγκατάστασης η οποία μπορεί να γίνει μόλις έχουν ολοκληρωθεί τα προηγούμενα δύο στάδια. Πιο συγκεκριμένα το στάδιο αυτό περιλαμβάνει τα εξής βήματα:

- A. Άδεια Εγκατάστασης
- B. Σύμβαση Σύνδεσης
- Γ. Σύμβαση Αγοραπωλησίας

Μετά και την άδεια εγκατάστασης ο φορέας του έργου υπογράφει τη σύμβαση σύνδεσης με το δίκτυο και της Σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας και μπορεί πλέον να αρχίσει την κατασκευή των έργων.

4ο ΣΤΑΔΙΟ

Εφόσον χρειάζονται κτίρια για τη στέγαση του εξοπλισμού θα πρέπει πριν την κατασκευή τους να έχουν εκδοθεί οι απαραίτητες Πολεοδομικές Άδειες.

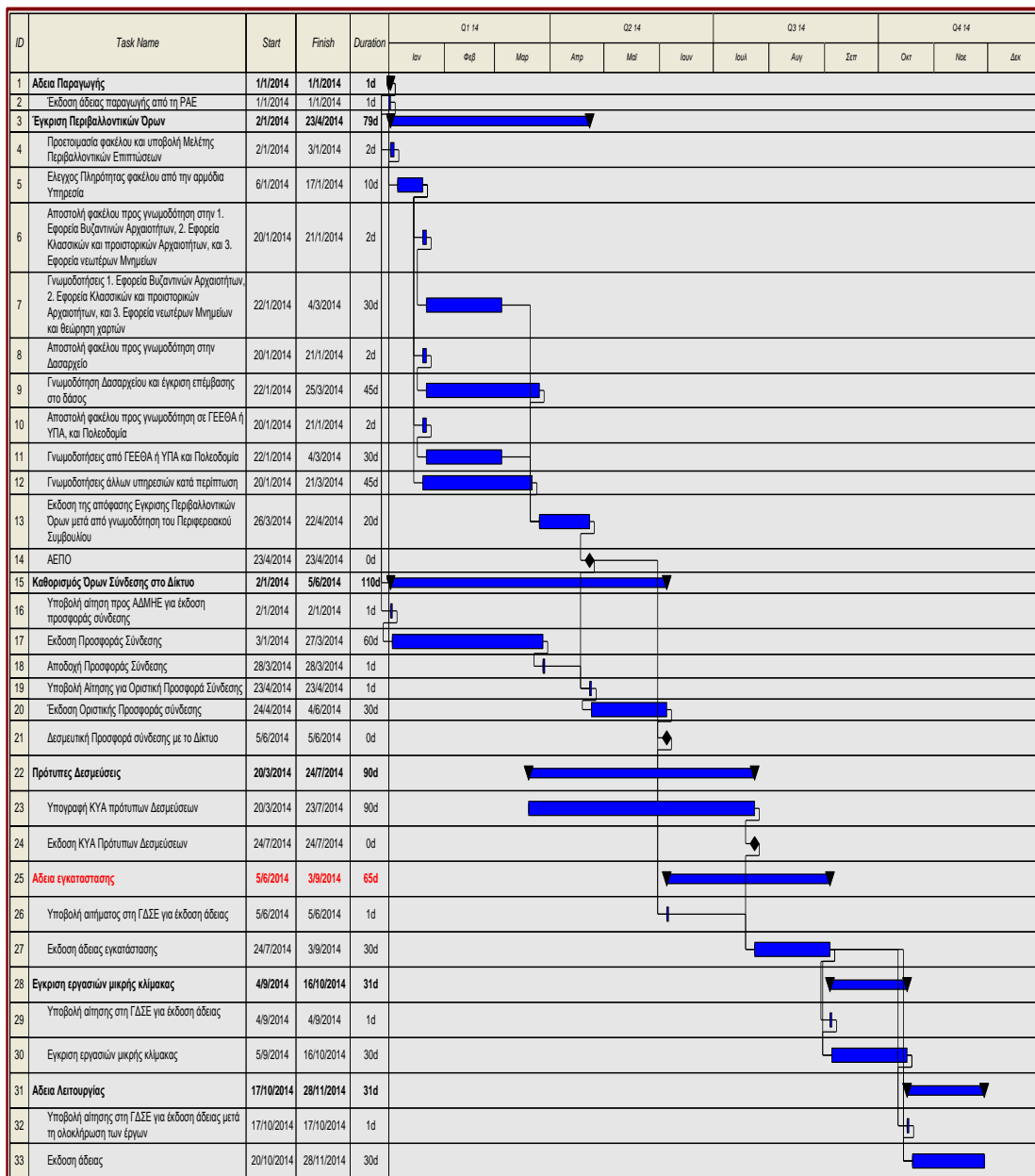
5ο ΣΤΑΔΙΟ

Το τελικό στάδιο της διαδικασίας περιλαμβάνει δύο βήματα:

- A. Δοκιμαστική λειτουργία της μονάδας και έκδοση της βεβαίωσης για επιτυχή λειτουργία την μονάδας από το ΔΕΔΔΗΕ
- B. Έκδοση της άδεια λειτουργίας μετά από έλεγχο και πιστοποίηση ότι η μονάδα εγκαταστάθηκε και λειτουργεί σε συμφωνία με την άδεια εγκατάστασης.

5.9.4 Χρονοδιάγραμμα αδειοδοτικής διαδικασίας

Το επόμενο Σχήμα δίνει ένα ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αδειοδότησης έργων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Σχήμα 2. Ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα

5.9.5 Εμπλεκόμενες Αρχές

Οι δημόσιες αρχές που εμπλέκονται στη διαδικασία αδειοδότησης για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας είναι:

- Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων (ΓΓΣΙΕ)
- Διεύθυνση Ηλεκτροπαραγωγής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- Περιφέρεια της περιοχής εγκατάστασης
- Διεύθυνση Ανάπτυξης της Περιφερειακής Ενότητας στην περιοχή της εγκατάστασης
- Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ)
- Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ)
- Διαχειριστής Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΔΕΔΔΗΕ)

5.9.6 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Για την έκδοση όρων σύνδεσης με το δίκτυο απαιτείται η υποβολή αιτήματος προς τον ΑΔΜΗΕ ή το ΔΕΔΔΗΕ ανάλογα με τον διαχειριστή του δικτύου στο οποίο θα συνδεθεί η μονάδα παραγωγής. Ο φάκελος περιλαμβάνει τα εξής δικαιολογητικά:

- Άδεια παραγωγής
- Τοπογραφικά διαγράμματα σε υπόβαθρο της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού (ΓΥΣ) υπό κλίμακα 1:5000 και 1:50.000 με σημειωμένο ευκρινώς τον χώρο εγκατάστασης του σταθμού.
- Διάγραμμα κάλυψης σε κλίμακα 1:200 έως 1:500 των προτεινομένων εγκαταστάσεων, με ένδειξη της θέσης των μονάδων, των υποσταθμών ζεύξης/ανύψωσης και των κτιρίων ελέγχου.
- Ηλεκτρικό μονογραμμικό διάγραμμα, στο οποίο θα παρουσιάζεται λεπτομερώς ο σημαντικός εξοπλισμός της εγκατάστασης και ιδιαίτερα οι μονάδες παραγωγής όπου κάθε μονάδα θα χαρακτηρίζεται με διακριτή αρίθμηση, οι μετασχηματιστές ανύψωσης τάσης, οι διατάξεις αντιστάθμισης και τα μέσα απόζευξης και προστασίας.
- Τεχνική περιγραφή της εγκατάστασης

Μετά την έκδοση των όρων σύνδεσης και την περιβαλλοντική αδειοδότηση μπορεί να υποβληθεί ο φάκελος για την έκδοση της άδειας εγκατάστασης, ο οποίος περιλαμβάνει:

- Νόμιμο αποδεικτικό στοιχείο αποκλειστικής χρήσης του γηπέδου και κάθε άλλου ακινήτου που συνδέεται με την κατασκευή και λειτουργία του σταθμού παραγωγής και των εγκαταστάσεων σύνδεσης
- Υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη του σταθμού για την ανάθεση της μελέτης εγκατάστασης, καθώς και
- υπεύθυνη δήλωση του μελετητή για την ανάληψη της μελέτης εγκατάστασης.
- Παραστατικά πληρωμής τελών, κρατήσεων και φόρων

Μετά την ολοκλήρωση της εγκατάστασης και τη σύναψη των συμβάσεων σύνδεσης με το διαχειριστή του δικτύου και της σύμβασης πώλησης ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να υποβληθεί το αίτημα για την άδεια λειτουργίας το οποίο περιλαμβάνει:

- Επικυρωμένο αντίγραφο της σχετικής σύμβασης σύνδεσης
- Επικυρωμένο αντίγραφο της σχετικής σύμβασης πώλησης
- Βεβαίωσης του διαχειριστή του δικτύου για την ορθή δοκιμαστική λειτουργία
- Νόμιμα θεωρημένο αντίγραφο οικοδομικής άδειας
- Πιστοποιητικό της αρμόδιας Υπηρεσίας του Πυροσβεστικού Σώματος,
- Υπεύθυνη δήλωση του κατόχου της άδειας εγκατάστασης για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων και την ανάθεση της λειτουργίας
- Υπεύθυνη δήλωση του μηχανικού επίβλεψης της λειτουργίας του σταθμού

Λεπτομέρειες για τη διαδικασία, τα δικαιολογητικά και το περιεχόμενο των ανωτέρω εγγράφων καθορίζονται στην ΥΑ 13310 (ΦΕΚ Β' 1153/2007)

5.10 Απαλλοτριώσεις

Για τους αγωγούς και τις ηλεκτρικές συνδέσεις υπάρχει η δυνατότητα να χρησιμοποιηθούν είτε αγορές ή μισθώσεις των απαραίτητων εκτάσεων είτε απαλλοτριώσεις και δουλείες διέλευσης. Συνήθως οι υποδομές αυτές διέρχονται από ιδιωτικές αγροτικές εκτάσεις ή από δημόσιες/ιδιωτικές δασικές

εκτάσεις. Η ζώνη δουλείας του αγωγού ή της ηλεκτρικής σύνδεσης χαρτογραφείται και οι κτηματολογικοί πίνακες εγκρίνονται από το ΥΠΕΝ. Η ζώνη χρήσης του αγωγού αποστέλλεται στις αντίστοιχες Πολεοδομίες, μετά τη κατασκευή και λειτουργία του αγωγού, για να λάβουν γνώση όταν θα προβαίνουν στην έκδοση αδειών δόμησης των πολιτών.

5.10.1 Νομικό Πλαίσιο

Το βασικό νομικό πλαίσιο για τις απαλλοτριώσεις περιλαμβάνει:

Νόμος 4001/2011 (ΦΕΚ Α 179) «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.»

Νόμος 2882/2001 «Κώδικας Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων» (Α'17)

Για τη διαδρομή και εγκατάσταση των αγωγών φυσικού αερίου, ιδίως δε για τα έργα των Ανεξάρτητων Συστημάτων Φυσικού Αερίου (ΑΣΦΑ), που ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κατά το άρθρο 45 του ν. 4277/2014 «Νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής και άλλες Διατάξεις» (Α' 156), συστήνονται δουλείες οδού, μεταξύ των φορέων διαχείρισης των παραπάνω έργων και των νομέων ή των κατόχων, από οποιαδήποτε έννομη αιτία, αγροτικών ή αστικών ακινήτων ή (ιδιωτικών) δασών ή δασικών εκτάσεων.

Οι νομείς ή κάτοχοι των παραπάνω ακινήτων ή εκτάσεων υποχρεούνται, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 66 του ν. 4001/2011 « Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις.» (Α' 179), να επιτρέπουν τη διάνοιξη και κατασκευή υπόγειων σιράγγων στο αναγκαίο βάθος για την εγκατάσταση του αγωγού, καθώς επίσης και οτιδήποτε είναι αναγκαίο για την κατασκευή, χρήση, επισκευή και επιστασία για τη συντήρηση του έργου αυτού.

5.10.2 Διαδικασία και χρονοδιάγραμμα

Σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 66 του ν. 4001/2011, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 4 του άρθρου 45 του ν. 4277/2014, εντός έξι (6) μηνών από την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, για τη διαδρομή και εγκατάσταση των αγωγών ή για την προσωρινή χρήση και κατάληψη των ανωτέρω ζωνών, εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, για τον καθορισμό της αξίας των εκτάσεων αυτών και σε ζώνη πέντε (5) μέτρων εκατέρωθεν του άξονά τους και καθορίζεται το ποσό αποζημίωσης του κατόχου ή νομέα, σε ύψος 25% της αγοραίας αξίας τους. Η απόφαση αυτή δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Σύμφωνα με το άρθρο 168 του ν. 4001/2011, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 6 του άρθρου 45 του ν. 4277/2014, αν παραβλάπεται η συνήθης εκμετάλλευση του ακινήτου ή προκαλούνται ζημιές στα τυχόν επικείμενα κτίσματα, δένδρα, φυτά και καρπούς και κάθε άλλου είδους εγκαταστάσεις επ' αυτού, όπως και για τις απαγορεύσεις και δεσμεύσεις των ακινήτων που προβλέπονται στις παραγράφους 1,2 και 3 του άρθρου 166 και στην παράγραφο 1 του άρθρου 167, καταβάλλεται στο δικαιούχο, κατά το μέτρο της βλάβης που αυτός υφίσταται, χρηματική αποζημίωση, η οποία συνίσταται στην πλήρη αποκατάσταση οποιασδήποτε φθοράς ή ζημίας.

Για την αναγνώριση των δικαιούχων εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 26 και 27 του ν. 2882/2001 «Κώδικας Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων» (Α'17) όπως ισχύει, κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 17 του Συντάγματος της Ελλάδας.

Η χρηματική αποζημίωση για τα παραπάνω, ορίζεται επίσης με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας – Θράκης το αργότερο μέσα σε έξι (6) μήνες από τη

δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, για τη διαδρομή και εγκατάσταση των αγωγών ή για την προσωρινή κατάληψη και χρησιμοποίηση για την εγκατάσταση του αγωγού και άλλης εδαφικής ζώνης.

Υπόχρεος και καταβολή αποζημίωσης κατά τα παραπάνω καθίσταται ο φορέας της επένδυσης.

Σύμφωνα με το άρθρο 171 του ν. 4001/2011, όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 7 του άρθρου 45 του ν. 4277/2014, αν απαιτείται κήρυξη αναγκαστικής απαλλοτρίωσης ακινήτων, ιδιωτικών δασών, δασικών εκτάσεων ή άλλης μορφής εκτάσεων που ανήκουν σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου, αποκλειστικά και σε όση έκταση μόνο είναι αναγκαία για τη διαδρομή και εγκατάσταση αγωγού, καθώς και για την ανέγερση και τοποθέτηση αναγκαίων κτηριακών και μηχανολογικών εγκαταστάσεων αντίστοιχα, εφαρμόζονται οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 9 και της παραγράφου 11 του άρθρου 19 του «Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων» (ν. 2882/2001 όπως ισχύει).

Η αναγκαστική απαλλοτρίωση, στις περιπτώσεις αυτές, επιτρέπεται και διενεργείται μόνο υπέρ του Δημοσίου.

Αναλυτικά οι προβλέψεις των σχετικών διατάξεων είναι οι παρακάτω:

άρθρο 5 ν. 2882/2001: «Όταν η εκτέλεση δημοσίων έργων επισπεύδεται από το δημόσιο, η αποβολή των εγκατεστημένων στα ακίνητα διατάσσεται οριστικά και τελεσίδικα με την απόφαση καθορισμού της προσωρινής αποζημίωσης, υπό τον όρο της προηγούμενης συντέλεσής της, κατά τις διατάξεις του άρθρου 7. Για την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου, υποβάλλεται σχετικό αίτημα από το Δημόσιο, με την αίτηση καθορισμού της αποζημίωσης ή και με τις προτάσεις του, που κατατίθενται στην περίπτωση αυτή δύο (2) τουλάχιστον πλήρης ημέρες πριν τη δικάσιμο. Όταν η εκτέλεση δημοσίων έργων επισπεύδεται από το Δημόσιο ή αφορά έργα που συγχρηματοδοτούνται από τα Διαρθρωτικά Ταμεία και άλλα προγράμματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η αποβολή των εγκατεστημένων στα ακίνητα διατάσσεται οριστικά και τελεσίδικα με την απόφαση καθορισμού της προσωρινής αποζημίωσης, υπό τον όρο της προηγούμενης συντέλεσής της, κατά τις διατάξεις του άρθρου 7. Για την εφαρμογή της διάταξης των προηγούμενων εδαφίων υποβάλλεται σχετικό αίτημα από το Δημόσιο ή τον υπόχρεο προς αποζημίωση, με την αίτηση καθορισμού της αποζημίωσης ή και με τις προτάσεις που κατατίθενται στην περίπτωση αυτή, δύο (2) τουλάχιστον πλήρεις ημέρες από τη δικάσιμο.

Με το άρθρο 19 ν. 2882/2001 καθορίζεται η διαδικασία προσωρινού προσδιορισμού αποζημίωσης, επίσης με απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου της Περιφέρειας στην οποία βρίσκεται η απαλλοτριούμενη έκταση ή το μεγαλύτερο μέρος αυτής, με αίτηση του ενδιαφερομένου και σε διάστημα από είκοσι (20) έως σαράντα (40) ημέρες από την κατάθεσή της.

5.11 Άδειες και εγκρίσεις δόμησης

5.11.1 Νομικό πλαίσιο

Οι απαραίτητες άδειες και εγκρίσεις δόμησης καθώς επίσης και οι εγκρίσεις εργασιών μικρής κλίμακας για τις στρατηγικές επενδύσεις εκδίδονται από την ΓΓΣΙΕ.

Το σχετικό νομικό πλαίσιο περιλαμβάνει:

- Νόμος 4030/2011 Νέος τρόπος έκδοσης αδειών δόμησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπές διατάξεις
- Νόμος 4067/2012 Νέος τρόπος έκδοσης αδειών δόμησης, ελέγχου κατασκευών και λοιπές διατάξεις

5.11.2 Διαδικασία

Ο φορέας υλοποίησης, μετά την έκδοση της άδειας εγκατάστασης, υποβάλλει το φάκελο για την έκδοση των αδειών δόμησης των κτιρίων στην ΓΓΣΙΕ, η οποία τον διαβιβάζει στις αποκεντρωμένες υπηρεσίες για τις απαραίτητες προεγκρίσεις. Μετά τη λήψη των προεγκρίσεων η ΓΓΣΙΕ εκδίδει την άδεια δόμησης ή την έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας ανάλογα με το είδος των εργασιών που θα πρέπει να πραγματοποιηθούν.

Για την έκδοση άδειας δόμησης ή έγκρισης εργασιών μικρής κλίμακας, οι βασικές προεγκρίσεις που είναι απαραίτητες κατά περίπτωση περιλαμβάνουν:

- Έγκριση τυχόν παρεκκλίσεων από τους γενικούς όρους δόμησης από το Υπουργείο Περιβάλλοντος
- Έγκριση από Αρχιτεκτονικό Συμβούλιο των αρχιτεκτονικών σχεδίων
- Θεώρηση των όρων δόμησης του οικοπέδου από την υπηρεσία δόμησης της περιοχής
- Έγκριση από τη δασική υπηρεσία (εφόσον η συγκεκριμένη έγκριση δεν περιλαμβάνεται στην ΑΕΠΟ)
- Έγκριση από τη αρχαιολογία (εφόσον η συγκεκριμένη έγκριση δεν περιλαμβάνεται στην ΑΕΠΟ)
- Έγκριση της μελέτης πυροπροστασίας από την Πυροσβεστική Υπηρεσία
- Άλλες ειδικότερες εγκρίσεις κατά περίπτωση (Είσοδος έξοδος οχημάτων, έγκριση εκσκαφών κλπ)

Οι ανωτέρω προεγκρίσεις εκδίδονται εντός 45 ημερών από την παραλαβή του φακέλου με ευθύνη της ΓΓΣΙΕ η οποία διαβιβάζει τον σχετικό φάκελο στις αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές. Η διαδικασία αυτή διεξάγεται παράλληλα για όλες τις συναρμόδιες αρχές. Μετά τη λήψη όλων των απαραίτητων προεγκρίσεων η ΓΓΣΙΕ εκδίδει τη άδεια δόμησης εντός 5 ημερών σύμφωνα.

Συνεπώς, το μέγιστο χρονικό διάστημα για την ολοκλήρωση της παραπάνω διαδικασίας δεν μπορεί να ξεπερνάει τις 50 ημέρες.

5.11.3 Υποβαλλόμενα έγγραφα

Ο φάκελος που πρέπει να υποβληθεί από το φορέα του έργου περιλαμβάνει:

- Έντυπο αίτησης σε 4 αντίγραφα
- Τοπογραφικό διάγραμμα σε 2 αντίγραφα
- Διάγραμμα δόμησης
- Τίτλος ιδιοκτησίας και πρόσφατο πιστοποιητικό ιδιοκτησίας ή κτηματογραφικό απόσπασμα για κάθε ακίνητο, και βεβαίωση από το αρμόδιο κτηματολογικό γραφείο
- Συμβόλαιο αγοράς ή μίσθωσης ακινήτου
- Αποδεικτικά καταβολής εισφορών και κρατήσεων για τις υπηρεσίες μηχανικού
- Αρχιτεκτονική μελέτη, στην οποία εμπεριέχεται η μελέτη παθητικής πυροπροστασίας και η μελέτη προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρία όπου απαιτείται.
- Στατική μελέτη και εδαφοτεχνική μελέτη όπου απαιτείται.
- Μελέτες ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, ενεργειακής απόδοσης κτιρίου, υδραυλικών εγκαταστάσεων και αποχετεύσεων.
- Μελέτη ενεργητικής πυροπροστασίας, θεωρημένη από την αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία η οποία χορηγείται με βάση τη Μελέτη παθητικής πυροπροστασίας.
- Υπεύθυνη δήλωση κάθε μελετητή μηχανικού

5.11.4 Αρμόδιες Υπηρεσίες

Οι υπηρεσίες που εμπλέκονται στην διαδικασία έκδοσης των αδειών δόμησης και εγκρίσεων εργασιών μικρής κλίμακας είναι:

- Γενική Γραμματεία Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων
- Διεύθυνση Αρχιτεκτονικής, Οικοδομικών Κανονισμών και Αδειοδοτήσεων του ΥΠΕΝ (ΣΥΠΟΘΑ)
- Υπηρεσίες Δόμησης στις κατά τόπους Περιφερειακές Ενότητες
- Πυροσβεστική Υπηρεσία στις κατά τόπους Περιφερειακές Ενότητες
- Αρχιτεκτονικά συμβούλια στις κατά τόπους Περιφερειακές Ενότητες
- Εφορείες αρχαιοτήτων της περιοχής
- Δασικές υπηρεσίες της περιοχής

6 Κατάλογος εγγράφων και πληροφοριών που πρέπει να υποβληθούν

Για την Έκδοση των απαραίτητων αδειών για τα έργα κοινού ενδιαφέροντος θα πρέπει να υποβληθούν μια σειρά από φακέλους και μελέτες σε διάφορα στάδια της διαδικασίας αδειοδότησης όπως περιεγράφηκαν αναλυτικά στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Στον Επόμενο Πίνακα παρουσιάζεται ένας συνοπτικός κατάλογος (Checklist) των εγγράφων αυτών για όλα τα στάδια της διαδικασίας αδειοδότησης. Ο κατάλογος αυτός έχει την έννοια της ενδεικτικής λίστας των κυριότερων εγγράφων και μελετών που πρέπει να υποβληθούν στις αδειοδοτούσες αρχές. Σε εξειδικευμένες περιπτώσεις μπορεί να απαιτηθούν από τις αδειοδοτούσες αρχές επιπλέον πληροφορίες.

Ο πλήρης κατάλογος των απαραίτητων εγγράφων για κάθε επιμέρους άδεια καθορίζεται στο σχετικό νομικό πλαίσιο που παρουσιάζεται αναλυτικά στο προηγούμενο κεφάλαιο.

Είναι προφανές πως κάθε τύπος έργου κοινού ενδιαφέροντος έχει μια ειδική διαδικασία αδειοδότησης που δεν απαιτεί απαραίτητα την υποβολή του συνόλου των εγγράφων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο.

Έγγραφο προς υποβολή από το Φορέα Υλοποίησης	Διαδικασία στην οποία είναι απαραίτητο	Περιεχόμενο και βαθμός λεπτομέρειας
Φάκελος κοινοποίησης	Καθορισμός της ημερομηνίας έναρξης της αδειοδοτικής διαδικασίας	Τεχνική Περιγραφή του έργου, Business Plan, Κατάλογο ολοκληρωμένων μελετών και περιληπτική παρουσίαση, αναλυτικό κατάλογο με τις απαιτούμενες άδειες ή εγκρίσεις από οποιαδήποτε αρμόδια αρχή, Περιγραφή της διαδικασίας υλοποίησης της διαβούλευσης
Φάκελος συμμετοχής του κοινού	Έγκριση του Σχεδίου Συμμετοχής του κοινού	Σύντομη περιγραφή του έργου, το ενημερωτικό υλικό για το έργο που περιλαμβάνει τουλάχιστον το ενημερωτικό φυλλάδιο 15 σελίδων για την παρουσίαση του έργου, Κατάλογο και αναλυτική περιγραφή των δράσεων διαβούλευσης που σχεδιάζεται να υλοποιηθούν, παρουσίαση των εμπλεκόμενων ενδιαφερόμενων κύκλων συμφερόντων, Το χρονοδιάγραμμα του έργου και των δράσεων διαβούλευσης, τους ανθρώπινους πόρους που εκχωρούνται για τα σχετικά καθήκοντα
Φάκελος Προκαταρκτικού Προσδιορισμού Περιβαλλοντικών Απαιτήσεων (Προαιρετικά).	Περιβαλλοντική αδειοδότηση	Οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο των φακέλων αυτών καθορίζονται στην ΥΑ 170225 (ΦΕΚ Β 135/2014).
Φάκελος Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων	Περιβαλλοντική αδειοδότηση, Γνωμοδότηση αρχαιολογικών υπηρεσιών,	Οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο των φακέλων αυτών καθορίζονται στην ΥΑ 170225 (ΦΕΚ Β 135/2014).

	Γνωμοδότηση δασικών υπηρεσιών	
Τεχνική Μελέτη	Παραχώρηση Χρήσης Αιγιαλού, Παραλίας, Θάλασσας, Πυθμένα και του Υπεδάφους του	θεωρημένη από την αρμόδια αρχή για την αδειοδότηση του έργου.
Τοπογραφικό διάγραμμα	Παραχώρηση Χρήσης Αιγιαλού, Παραλίας, Θάλασσας, Πυθμένα και του Υπεδάφους του	Σε συστημα ΕΓΣΑ, όπου θα φαίνονται οι συντεταγμένες των θέσεων των έργων και θεωρημένες τις οριογραμμές αιγιαλού και παραλίας και τυχόν παλαιού αιγιαλού που έχει καθοριστεί ήδη
Αίτημα του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης για τη χορήγηση άδειας εγκατάστασης	Άδεια εγκατάστασης ΦΑ	
Ερωτηματολόγιο συμπληρωμένο	Άδεια εγκατάστασης ΦΑ	
Βεβαίωση χρήσης γης	Άδεια εγκατάστασης ΦΑ	
Υπεύθυνες Δηλώσεις του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης και του αρμόδιου μηχανικού	Άδεια εγκατάστασης ΦΑ	Σχετικά με την ανάθεση και ανάληψη αντίστοιχα της μελέτης και επίβλεψης της εγκατάστασης.
Μελέτη Εγκατάστασης,	Άδεια εγκατάστασης ΦΑ	Η μελέτη είναι σύμφωνα με το Β.Δ. της 15/21.10.1922
Αρχιτεκτονικά σχεδιαγράμματα – Τοπογραφικό, διάγραμμα κάλυψης, κάτοψη και τομές	Άδεια εγκατάστασης ΦΑ	
Συμβόλαιο ιδιοκτησίας	Άδεια εγκατάστασης ΦΑ	
Αίτημα του νόμιμου εκπροσώπου της επιχείρησης για τη χορήγηση άδειας λειτουργίας	Άδεια Λειτουργίας ΦΑ	
Υπεύθυνες Δηλώσεις του νόμιμου εκπροσώπου του φορέα	Άδεια Λειτουργίας ΦΑ	α) Βεβαιώνει λεπτομερώς πόσους και ποιας ειδικότητας τεχνικούς θα χρησιμοποιήσει και β) αναθέτει σε αρμόδιο τεχνικό την επίβλεψη λειτουργίας και συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού της εγκαθιστάμενης δραστηριότητας.
Υπεύθυνη Δήλωση του αρμόδιου τεχνικού με την οποία δηλώνει	Άδεια Λειτουργίας ΦΑ	Βεβαιώνει ότι έχει αναλάβει την κατά νόμο επίβλεψη λειτουργίας και συντήρησης του μηχανολογικού εξοπλισμού της εγκαθιστάμενης δραστηριότητας
Άδεια χρήσης νερού	Άδεια Λειτουργίας ΦΑ	

Πιστοποιητικό Πυροπροστασίας	Άδεια Λειτουργίας ΦΑ	Θεωρημένο από την αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή
Πιστοποιητικό από αναγνωρισμένο Φορέα	Άδεια Λειτουργίας ΦΑ	Βεβαιώνει ότι το έργο κατασκευάστηκε και ελέγχθηκε σύμφωνα με τις προδιαγραφές
Αντίγραφο Οικοδομικής Άδειας	Άδεια Λειτουργίας ΦΑ	
Άδεια παραγωγής	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	
Τοπογραφικά διαγράμματα	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	Σε υπόβαθρα της Γεωγραφικής Υπηρεσίας Στρατού (ΓΥΣ) υπό κλίμακα 1:5000 και 1:50.000 με σημειωμένο ευκρινώς τον χώρο εγκατάστασης του σταθμού.
Διάγραμμα κάλυψης σε κλίμακα 1:200 έως 1:500	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	Ολές τις προτεινόμενες εγκαταστάσεις, με ένδειξη της θέσης των μονάδων, των υποσταθμών ζεύξης/ανύψωσης και των κτιρίων ελέγχου.
Ηλεκτρικό μονογραμμικό διάγραμμα	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	Θα παρουσιάζεται λεπτομερώς ο σημαντικός εξοπλισμός της εγκατάστασης και ιδιαίτερα οι μονάδες παραγωγής όπου κάθε μονάδα θα χαρακτηρίζεται με διακριτή αρίθμηση, οι μετασχηματιστές ανύψωσης τάσης, οι διατάξεις αντιστάθμισης και τα μέσα απόζευξης και προστασίας.
Τεχνική περιγραφή της εγκατάστασης	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	
Νόμιμο αποδεικτικό στοιχείο αποκλειστικής χρήσης του γηπέδου	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	
Υπεύθυνη δήλωση του ιδιοκτήτη του σταθμού για την ανάθεση της μελέτης εγκατάστασης, καθώς και	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	
υπεύθυνη δήλωση του μελετητή για την ανάληψη της μελέτης εγκατάστασης.	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	
Παραστατικά πληρωμής τελών, κρατήσεων και φόρων	Άδεια εγκατάστασης Ηλεκτρική Ενέργεια	
Επικυρωμένο αντίγραφο της σχετικής σύμβασης σύνδεσης	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	
Επικυρωμένο αντίγραφο της σχετικής σύμβασης πώλησης	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	
Βεβαίωση του διαχειριστή του δικτύου για την ορθή δοκιμαστική λειτουργία	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	

Νόμιμα θεωρημένο αντίγραφο οικοδομικής άδειας	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	
Πιστοποιητικό Πυροπροστασίας	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	Θεωρημένο από την αρμόδια Πυροσβεστική Αρχή
Υπεύθυνη δήλωση του κατόχου της άδειας εγκατάστασης	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	Βεβαιώνει την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων και την ανάθεση της λειτουργίας της εγκατάστασης στον επιβλέποντα μηχανικό
Υπεύθυνη δήλωση του μηχανικού επίβλεψης της λειτουργίας του σταθμού	Άδεια λειτουργίας Ηλεκτρική Ενέργεια	
Έντυπο αίτησης σε 4 αντίγραφα	Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας	
Τοπογραφικό διάγραμμα σε 2 αντίγραφα	Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας	
Διάγραμμα δόμησης	Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας	
Τίτλος ιδιοκτησίας ή κτηματογραφικό απόσπασμα για κάθε ακίνητο,	Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας	Συμπεριλαμβάνεται και βεβαίωση από το αρμόδιο κτηματολογικό γραφείο
Συμβόλαιο αγοράς ή μίσθωσης ακινήτου	Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας	
Αποδεικτικά καταβολής εισφορών και κρατήσεων για τις υπηρεσίες μηχανικού	Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας	
Αρχιτεκτονική μελέτη,	Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας	Εμπεριέχεται και η μελέτη παθητικής πυροπροστασίας και η μελέτη προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρία όπου απαιτείται
Στατική μελέτη και εδαφοτεχνική μελέτη όπου απαιτείται	Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας	
Μελέτες ηλεκτρομηχανολογικών εγκαταστάσεων, ενεργειακής απόδοσης κτιρίου, υδραυλικών εγκαταστάσεων και αποχετεύσεων	Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας	Υπογεγραμμένες αρμοδίως από μηχανικούς
Μελέτη ενεργητικής πυροπροστασίας	Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας	Θεωρημένη από την αρμόδια Πυροσβεστική Υπηρεσία η οποία χορηγείται με βάση τη Μελέτη παθητικής πυροπροστασίας.
Υπεύθυνη δήλωση κάθε μελετητή μηχανικού	Άδεια δόμησης ή έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας	

7 Στοιχεία επικοινωνίας φορέων

7.1 Υπηρεσίες Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης & Τουρισμού

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	
Γενικός Γραμματέας	ΛΟΗΣ ΛΑΜΠΡΙΑΝΙΔΗΣ
Διεύθυνση	Νίκης 5-7, 10180, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 3332544
Fax	210 3332347
Web Address	www.mindev.gr
Email Address	public@m nec.gr

ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	
Γενικός Διευθυντής	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΓΑΛΙΩΤΗΣ
Διεύθυνση	Ερμού και Κορνάρου 1, 10563, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 3286434
Fax	210 3332264
Web Address	www.mindev.gov.gr
Email Address	n.agaliotis@m nec.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΕΩΝ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ	
Διευθυντής	ΒΟΙΒΟΝΤΑΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ
Διεύθυνση	Ερμού και Κορνάρου 1, 10563, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 3286429
Fax	210 3332264
Web Address	www.mindev.gov.gr
Email Address	voivodasd@m nec.gr

7.2 Υπηρεσίες Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΠΕΝ	
Γενική Γραμματέας	ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΜΠΑΡΙΤΑΚΗ
Διεύθυνση	Μεσογείων 119 Τ.Κ. 10192, Αθήνα

Τηλέφωνο	210 6969849-850-852
Fax	210 6969501
Web Address	www.ypeka.gr
Email Address	ch.baritaki@prv.ypeka.gr

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΟΡΥΚΤΩΝ ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ

Γενικός Γραμματέας	ΜΙΧΑΛΗΣ ΒΕΡΡΟΙΟΠΟΥΛΟΣ
Διεύθυνση	Μεσογείων 119 Τ.Κ. 10192, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 6969877 – 8
Fax	210 6969608
Web Address	www.ypeka.gr
Email Address	ggenergy.@ypen.gr

ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Γεν. Διευθύντρια	ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΜΑΡΘΑ
Διεύθυνση	Πατησίων 147 Τ.Κ. 11251, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 8676772, 210 8646192
Fax	210 8662024
Web Address	www.ypeka.gr
Email Address	m.kritikou@prv.ypeka.gr

Δ/ΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗΣ

Διευθυντής	ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ
Διεύθυνση	Πατησίων 147 Τ.Κ. 11251, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 6412370-371
Fax	210 8662024
Web Address	www.ypeka.gr
Email Address	ch.papakonstantinou@prv.ypeka.gr

ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ

Γεν. Διευθυντής	ΓΚΑΝΑΣΟΥΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
-----------------	----------------------

Διεύθυνση	Αμαλιάδος 17 Τ.Κ. 11523, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 6449512
Fax	210 6969732
Web Address	www.ypeka.gr
Email Address	g.ganasoulis@prv.ypeka.gr

Δ/ΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ και ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΓΗΣ

Διευθυντής	ΘΕΟΔΟΣΗΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ
Διεύθυνση	Αμαλιάδος 17 Τ.Κ. 11523, Αθήνα
Τηλέφωνο	213 1515606
Fax	210 6969732
Web Address	www.ypeka.gr
Email Address	s.psyhogios@prv.ypeka.gr

Δ/ΝΣΗ Διεύθυνση Αρχιτεκτονικής, Οικοδομικών Κανονισμών και Αδειοδοτήσεων

Διευθυντής	ΘΕΟΔΩΡΑ ΓΑΛΑΝΗ
Διεύθυνση	Αμαλιάδος 17 Τ.Κ. 11523, Αθήνα
Τηλέφωνο	213 1515249
Fax	210 6969732
Web Address	www.ypeka.gr
Email Address	d.galani@prv.ypeka.gr

ΓΕΝ Δ/ΝΣΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Γεν. Διευθύντρια	ΣΚΛΗΡΗ Αλίκη
Διεύθυνση	Μεσογείων 119 Τ.Κ. 11526, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 6969856, 6969858
Fax	210 6969708
Web Address	www.ypeka.gr
Email Address	a.skliiri@prv.ypeka.gr

Δ/ΝΣΗ ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΩΝ

Διευθύντρια	ΓΙΔΑΚΟΥ Γαρυφαλιά
Διεύθυνση	Μεσογείων 119 Τ.Κ. 11526, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 6969427
Fax	210 6969708
Web Address	www.ypeka.gr
Email Address	gidakoul@prv.ypeka.gr

ΓΕΝ Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ, ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΑΣΩΝ ΚΑΙ ΑΓΡΟΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ	
Γεν. Διευθυντής	ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΣ Κων/νος
Διεύθυνση	Χαλκοκονδύλη 31 Τ.Κ. 10164, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 2124707
Fax	210
Web Address	www.ypeka.gr
Email Address	k.dimopoulos@prv.ypeka.gr

Δ/ΝΣΗ Δασικών Έργων και Υποδομών	
Διευθυντής	ΝΤΙΝΟΚΑΣ Δημήτριος
Διεύθυνση	Χαλκοκονδύλη 31 Τ.Κ. 10164, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 2124577
Fax	210
Web Address	www.ypeka.gr
Email Address	d.dinokas@prv.ypeka.gr

7.3 Υπηρεσίες Υπουργείου Εθνικής Άμυνας

ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ (Γ.Ε.ΕΘ.Α.)	
Αρχηγός	ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ
Διεύθυνση	ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 227-231 Τ.Κ. 15451, Χολαργός
Τηλέφωνο	210 6573035
Fax	210 6575167
Web Address	www.geetha.mil.gr

Email Address	hndset@gmail.com
---------------	--

7.4 Υπηρεσίες Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών & Δικτύων

ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ (Υ.Π.Α.)	
Διοικητής	ΛΙΝΤΖΕΡΑΚΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
Διεύθυνση	ΒΑΣ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ 1 Τ.Κ. 16604, Ελληνικό
Τηλέφωνο	210 8916000
Fax	210 8947101
Web Address	www.ypa.gr
Email Address	governor@hcaa.gr

7.5 Υπηρεσίες Υπουργείου Πολιτισμού & Αθλητισμού

ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ & ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗΣ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑΣ	
Γεν. Διευθύντρια	ΕΛΕΝΑ ΚΟΡΚΑ
Διεύθυνση	Μπουμπουλίνας 20-22, 106 82, Αθήνα
Τηλέφωνο	213 1322666, 213 1322284
Fax	210 8201420
Web Address	www.yppo.gr
Email Address	gda@culture.gr

Δ/ΝΣΗ ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΩΝ & ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	
Διευθύντρια	ΕΛΕΝΑ ΚΟΥΝΤΟΥΡΗ
Διεύθυνση	Μπουμπουλίνας 20-22, 106 82, Αθήνα
Τηλέφωνο	213 1322262
Fax	210 8201417
Web Address	www.yppo.gr
Email Address	dpkar@culture.gr

Δ/ΝΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ & ΜΕΤΑΒΥΖΑΝΤΙΝΩΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΩΝ	
Διευθύντρια	ΣΟΥΖΑΝΑ ΧΟΥΛΙΑ ΚΑΠΕΛΩΝΗ
Διεύθυνση	Μπουμπουλίνας 20-22, 106 82, Αθήνα
Τηλέφωνο	213 1322643

Fax	210 8201404
Web Address	www.yppo.gr
Email Address	dbmm@culture.gr

ΤΜΗΜΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ & ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ & ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Προϊσταμένη	ΣΤΕΦΑΝΙΑ ΣΚΑΡΤΣΗ
Διεύθυνση	Μπουμπουλίνας 20-22, 106 82, Αθήνα
Τηλέφωνο	210 8211237, 8226690
Fax	210 8219016
Web Address	www.yppo.gr
Email Address	sskarts@culture.gr

7.6 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΤΤΙΚΗΣ	
Γενική Γραμματέας	ΚΑΡΔΑΜΙΤΣΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ
Διεύθυνση	Κατεχάκη 56 Τ.Κ. 11525 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	213-203-5602/3/5
Fax	213-2035700
Web Address	www.apdattikis.gov.gr
Email Address	ggattiki@otenet.gr
Περιφέρεια	Αττικής

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ	
Γενικός Γραμματέας	ΤΣΕΛΙΓΚΛΑΣ ΗΛΙΑΣ
Διεύθυνση	Σωκράτους 111 Τ.Κ. 41336 ΛΑΡΙΣΑ
Τηλέφωνο	2413-503501/2
Fax	2413-503561
Web Address	www.apdthest.gov.gr
Email Address	genikos@apdthest.gov.gr
Περιφέρειες	Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ	
Γενικός Γραμματέας	ΜΙΧΕΛΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
Διεύθυνση	Β. Ηπείρου 20 Τ.Κ. 45445 ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλέφωνο	26513-60300/1/3/7
Fax	26510 31224
Web Address	www.apdhp-dm.gov.gr
Email Address	gg@apdhp-dm.gov.gr
Περιφέρειες	Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΚΑΙ ΙΟΝΙΟΥ	
Γενικός Γραμματέας	ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
Διεύθυνση	Ν. Εθνική Οδός Πατρών - Αθηνών 158, Τ.Κ. 26442 ΠΑΤΡΑ
Τηλέφωνο	2610-490333/34/52
Fax	2610-490359
Web Address	www.apd-depin.gov.gr
Email Address	gg@apd-depin.gov.gr
Περιφέρειες	Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας, Ιονίων Νήσων

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ – ΘΡΑΚΗΣ	
Γενικός Γραμματέας	ΦΡΑΓΚΙΣΚΑΚΗΣ ΝΙΚΗΤΑΣ
Διεύθυνση	Καθ. Ρωσίδη 11 Τ.Κ. 54008 ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Τηλέφωνο	2313-309101/ 102/111/450
Fax	2310-422590
Web Address	www.damt.gov.gr
Email Address	sg@damt.gov.gr
Περιφέρειες	Κεντρικής Μακεδονίας, Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΑΙΓΑΙΟΥ	
Γενικός Γραμματέας	ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Διεύθυνση	Ακτή Μιαούλη 83 & Μπότσαρη 2 - 8 Τ.Κ. 18538 ΠΕΙΡΑΙΑΣ
Τηλέφωνο	21320-26806/7
Fax	210-4291073
Web Address	www.apdaigaiou.gov.gr
Email Address	gg@apdaigaiou.gov.gr
Περιφέρειες	Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου

ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΡΗΤΗΣ

Γενικός Γραμματέας	ΙΩΑΝΝΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ
Διεύθυνση	Πλ. Κουντουριώτη Τ.Κ. 71202 ΗΡΑΚΛΕΙΟ
Τηλέφωνο	2813-404102/3
Fax	2810-244520
Web Address	www.apdkritis.gov.gr
Email Address	ggg@apdkritis.gov.gr
Περιφέρεια	Κρήτης

7.7 Περιφέρειες

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΡΑΚΗΣ

Περιφερειάρχης	ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Διεύθυνση	Γ. Κακουλίδη 1 Τ.Κ. 69100 ΚΟΜΟΤΗΝΗ
Τηλέφωνο	25313 52100-2
Fax	25310 22483
Web Address	www.pamth.gov.gr
Email Address	periferiarxis@perifamth.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΤΤΙΚΗΣ

Περιφερειάρχης	ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Διεύθυνση	Λ. ΣΥΓΓΡΟΥ 15-17 Τ.Κ. 11744 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 6914145
Fax	210 6984182

Web Address	www.patt.gov.gr
Email Address	gperatt@patt.gov.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΒΟΡΕΙΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Περιφερειάρχης	ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ
Διεύθυνση	ΠΛ.ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ Τ.Κ. 81100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ
Τηλέφωνο	22510 46777-46888
Fax	22510 46652
Web Address	www.pvaigaiou.gov.gr
Email Address	pv@pvaigaiou.gov.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Περιφερειάρχης	ΚΑΤΣΙΦΑΡΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Διεύθυνση	Ν.ΕΘΝΙΚΗ ΟΔΟΣ ΑΘΗΝΩΝ-ΠΑΤΡΩΝ 28 Τ.Κ. 26441 ΠΑΤΡΑ
Τηλέφωνο	2613 613500
Fax	2613 613532
Web Address	www.pde.gov.gr
Email Address	grafeio.pde@pde.gov.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Περιφερειάρχης	ΚΑΡΥΠΙΔΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Διεύθυνση	ΠΕΡΙΟΧΗ ΖΕΠ ΚΟΖΑΝΗΣ Τ.Κ. 50100 ΚΟΖΑΝΗ
Τηλέφωνο	2461 350110-1-2
Fax	2461 053123
Web Address	www.pdm.gov.gr
Email Address	info@pdm.gov.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ

Περιφερειάρχης	ΚΑΧΡΙΜΑΝΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ
----------------	-----------------------

Διεύθυνση	ΠΛΑΤΕΙΑ ΠΥΡΡΟΥ 1 Τ.Κ. 45221 ΙΩΑΝΝΙΝΑ
Τηλέφωνο	26510 26230-27392
Fax	26510 77637
Web Address	www.php.gov.gr
Email Address	periferiarxis@php.gov.gr

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ	
Περιφερειάρχης	ΑΓΟΡΑΣΤΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
Διεύθυνση	ΔΙΟΙΚΗΤΗΡΙΟ, ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ & ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ Τ.Κ. 41222 ΛΑΡΙΣΑ
Τηλέφωνο	2413 506552-3
Fax	2410 253734
Web Address	www.pthes.gov.gr
Email Address	periferiarxis@thessaly.gov.gr

7.8 Ανεξάρτητες αρχές και φορείς στον τομέα της ενέργειας

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ (Ρ.Α.Ε.)	
Πρόεδρος	ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΟΥΛΑΞΗΣ
Διεύθυνση	ΠΕΙΡΑΙΩΣ 132, ΤΚ 118 54 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 3727400
Fax	210 3255460
Web Address	www.rae.gr
Email Address	info@rae.gr

Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε. (Α.Δ.Μ.Η.Ε. Α.Ε.)	
Πρόεδρος	ΚΟΡΩΝΙΩΤΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ
Διεύθυνση	ΔΥΡΡΑΧΙΟΥ 89 & ΚΗΦΙΣΟΥ, ΤΚ 10443 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 5192101
Fax	210 5192655
Web Address	www.admie.gr

Email Address	info@admie.gr
---------------	--

Διαχειριστής του Ελληνικού Δικτύου Διανομής Ηλεκτρικής Ενέργειας Α.Ε. (Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε.)	
Πρόεδρος	ΧΑΤΖΗΑΡΓΥΡΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
Διεύθυνση	ΠΕΡΡΑΙΒΟΥ 20 & ΚΑΛΜΠΡΟΗΣ 5, ΤΚ 11743 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 9281600
Fax	210 9281698
Web Address	www.deddie.gr
Email Address	infodeddie@deddie.gr

Δημόσια Επιχείρηση Αερίου Α.Ε. (Δ.Ε.Π.Α. Α.Ε.)	
Πρόεδρος	ΣΠΑΝΟΥΔΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Διεύθυνση	ΜΑΡΙΝΟΥ ΑΝΤΥΠΑ 92, ΤΚ 14121 Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟ
Τηλέφωνο	210 2701000
Fax	210 2701010
Web Address	www.depa.gr
Email Address	pr@depa.gr

Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου Α.Ε. (Δ.Ε.Σ.Φ.Α. Α.Ε.)	
Πρόεδρος	ΝΙΚΑΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ
Διεύθυνση	ΜΕΣΟΓΕΙΩΝ 357-359, ΤΚ 15231 ΧΑΛΑΝΔΡΙ
Τηλέφωνο	210 6501200
Fax	210 6749504
Web Address	www.desfa.gr
Email Address	desfa@desfa.gr

7.9 Άλλοι φορείς

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΩΝ (Σ.Ε.Β.)	
Πρόεδρος	ΦΕΣΣΑΣ Θεόδωρος
Διεύθυνση	ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ 5, ΤΚ 10557 ΑΘΗΝΑ

Τηλέφωνο	211 5006000
Fax	210 3222929
Web Address	www.sev.org.gr
Email Address	info@ sev.org.gr

Γενική Συνομοσπονδία Επαγγελματιών Βιοτεχνών Εμπόρων Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.Ε.)

Πρόεδρος	ΚΑΒΒΑΘΑΣ Γεώργιος
Διεύθυνση	ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΟΥΣ 46, ΤΚ 10433 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 3816600
Fax	210 3820735
Web Address	www.gsevee.gr
Email Address	info@gsevee.gr

Σύνδεσμος Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σ.Ε.Τ.Ε.)

Πρόεδρος	ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ Αντρέας
Διεύθυνση	Λ. ΑΜΑΛΙΑΣ 34, ΤΚ 10558 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 3217165
Fax	210 3217177
Web Address	www.sete.gr
Email Address	info@sete.gr

Ελληνική Συνομοσπονδία Εμπορίου Επιχειρηματικότητας (Ε.Σ.Ε.Ε.)

Πρόεδρος	ΚΟΡΚΙΔΗΣ Βασίλειος
Διεύθυνση	ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 42, ΤΚ 10563 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 3259200
Fax	210 3259209
Web Address	www.esee.gr
Email Address	info@esee.gr

Γενική Συνομοσπονδία Εργατών Ελλάδος (Γ.Σ.Ε.Ε.)

Πρόεδρος	ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ Ιωάννης
Διεύθυνση	ΠΑΤΗΣΙΩΝ & ΑΙΝΙΑΝΟΣ 2, ΤΚ 10210 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 8202100
Fax	210 8202186/7
Web Address	www.gsee.gr
Email Address	info@gsee.gr

Συνήγορος του Πολίτη	
Πρόεδρος	ΚΑΡΥΔΗΣ Βασίλειος
Διεύθυνση	ΧΑΛΚΟΚΟΝΔΥΛΗ 17, ΤΚ 10432 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	213 1306600
Fax	213 1306800
Web Address	www.synigoros.gr
Email Address	Via site form

Συνήγορος του Καταναλωτή	
Πρόεδρος	ΖΑΓΟΡΙΤΗΣ Λευτέρης
Διεύθυνση	Λ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ 144, ΤΚ 11471 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 6460862/814/612
Fax	210 6460414
Web Address	www.synigoroskatanaloti.gr
Email Address	grammateia@synigoroskatanaloti.gr

WWF ΕΛΛΑΣ	
Πρόεδρος	ΒΛΑΧΟΣ Γιώργος
Διεύθυνση	ΛΕΜΠΕΣΗ 21, ΤΚ 11743 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 3314893
Fax	210 3247578
Web Address	www.wwf.gr
Email Address	support@wwf.gr

GREENPEACE ΕΛΛΑΣ	
Πρόεδρος	ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ Κωστής
Διεύθυνση	ΚΟΛΩΝΟΥ 78, ΤΚ 10437 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 3840774/5
Fax	210 3804008
Web Address	www.greenpeace.org/greece/el/
Email Address	support@wwf.gr

Περισσότερες περιβαλλοντικές οργανώσεις μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της Οικολογικής Επιθεώρησης www.oikologos.gr

Ινστιτούτο Καταναλωτών – Γενική Ομοσπονδία Καταναλωτών Ελλάδας (ΙΝ.ΚΑ./Γ.Ο.Κ.Ε.)	
Πρόεδρος	ΛΕΧΟΥΡΙΤΗΣ Γεώργιος
Διεύθυνση	3^{ης} ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 13, ΤΚ 10432 ΑΘΗΝΑ
Τηλέφωνο	210 3632443
Fax	210 3633976
Web Address	www.inka.gr
Email Address	inka@inka.gr

Περισσότερες οργανώσεις καταναλωτών μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα του Συνηγόρου του Καταναλωτή www.synigoroskatanaloti.gr

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ο επόμενος Πίνακας παρουσιάζει την αντιστοίχιση του περιεχομένου της παρούσας έκδοσης του εγχειριδίου σε σχέση με την 1^η έκδοση του εγχειριδίου του Οκτωβρίου 2014.

1 ^η Έκδοση (Οκτώβριος 2014)	2 ^η Έκδοση (Ιούλιος 2016)
1 Εισαγωγή	1 Εισαγωγή
1.1 Γενικά για τα Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος	1.1 Γενικά για τα Έργα Κοινού Ευρωπαϊκού Ενδιαφέροντος
1.2 Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος στα οποία συμμετέχει η Ελλάδα.	1.2 Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος στα οποία συμμετέχει η Ελλάδα.
2 Πλαίσιο ανάπτυξης έργων ενεργειακών υποδομών	2 Πλαίσιο ανάπτυξης έργων ενεργειακών υποδομών
2.1 Στρατηγικές επενδύσεις	2.1 Στρατηγικές επενδύσεις
2.2 Αρμόδια Εθνική Αρχή	2.2 Αρμόδια Εθνική Αρχή
2.3 Οργάνωση της διαδικασίας χορήγησης αδειών	2.3 Οργάνωση της διαδικασίας χορήγησης αδειών
2.4 Στάδια και διαδικασίες χορήγησης αδειών	2.4 Στάδια και διαδικασίες χορήγησης αδειών
2.5 Εφαρμογή και παρακολούθηση της διαδικασίας χορήγησης	2.5 Εφαρμογή και παρακολούθηση της διαδικασίας χορήγησης
3 Συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία	3 Συμμετοχή του κοινού στη διαδικασία
3.1 Αρχές περί της συμμετοχής των πολιτών	3.1 Αρχές περί της συμμετοχής των πολιτών
3.2 Κατάρτιση σχεδίου συμμετοχής του κοινού	3.2 Διαδικασία έγκρισης του σχεδίου συμμετοχής του κοινού
3.3 Διενέργεια Δημόσιας Διαβούλευσης	3.3 Διενέργεια Δημόσιας Διαβούλευσης
	3.4 Δυνατότητες συμμετοχής του κοινού στη διαδικασία διαβούλευσης
4 Περιγραφή έργων	4 Περιγραφή έργων
4.1 Διασύνδεση Ισραήλ–Κύπρου–Ελλάδας μεταξύ Hadera και Αττικής	4.1 Διασύνδεση Ισραήλ–Κύπρου–Ελλάδας μεταξύ Hadera και Αττικής
4.2 Διασύνδεση μεταξύ Maritsa East 1 και Νέας Σάντας	4.2 Διασύνδεση μεταξύ Maritsa East 1 και Νέας Σάντας
4.3 Υδροηλεκτρικό αντλησιοταμίευσης στην Αμφιλοχία	4.3 Υδροηλεκτρικό αντλησιοταμίευσης στην Αμφιλοχία
4.4 IGB Διασυνδετήριος αγωγός Ελλάδας-Βουλγαρίας μεταξύ Κομοτηνής και Stara Zagora	4.4 IGB Διασυνδετήριος αγωγός Ελλάδας-Βουλγαρίας μεταξύ Κομοτηνής και Stara Zagora
4.5 Σταθμός Μόνιμης Ανάστροφης Ροής στα Ελληνο-Βουλγαρικά Σύνορα μεταξύ Σιδηροκάστρου (EL) και Kula (BG)	
4.6 Πλωτός Σταθμός αποθήκευσης και επαναεριοποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου στην Αλεξανδρούπολη	4.5 Πλωτός Σταθμός αποθήκευσης και επαναεριοποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου στην βόρεια Ελλάδα
4.7 Πλωτός Σταθμός αποθήκευσης και επαναεριοποίησης Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου	
	4.6 Σταθμός συμπίεσης φυσικού αερίου στους Κήπους του Έβρου

4.8	Εγκατάσταση αποθήκευσης στη Ν. Καβάλα		
4.9	Αγωγός TAP	4.7	Αγωγός TAP
4.10	Αγωγός ITGI	4.8	Αγωγός Κομοτηνή Θεσπρωτία
		4.9	Αγωγός Poseidon
4.11	Αγωγός από υπεράκτια περιοχή Κύπρου προς ηπειρωτική Ελλάδα μέσω Κρήτης	4.10	Αγωγός από υπεράκτια περιοχή Κύπρου προς ηπειρωτική Ελλάδα μέσω Κρήτης
4.12	Σταθμός συμπίεσης φυσικού αερίου στους Κήπους του Έβρου	4.11	Σταθμός συμπίεσης φυσικού αερίου στους Κήπους του Έβρου
5	Διαδικασίες Αδειοδότησης	5	Διαδικασίες Αδειοδότησης
5.1	Γενικό θεσμικό πλαίσιο	5.1	Γενικό θεσμικό πλαίσιο
		5.2	Καθορισμός της ημερομηνίας έναρξης της αδειοδοτικής διαδικασίας
		5.2.1	Νομικό Πλαίσιο
		5.2.2	Διαδικασία
		5.2.3	Εμπλεκόμενες Αρχές
		5.2.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα
		5.3	Έγκριση του Σχεδίου Συμμετοχής του κοινού
		5.3.1	Νομικό Πλαίσιο
		5.3.2	Διαδικασία
		5.3.3	Εμπλεκόμενες Αρχές
		5.3.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα
5.2	Περιβαλλοντική αδειοδότηση	5.4	Περιβαλλοντική αδειοδότηση
5.2.1	Νομικό Πλαίσιο	5.4.1	Νομικό Πλαίσιο
5.2.2	Διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης	5.4.2	Διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης
5.2.3	Εμπλεκόμενες Αρχές	5.4.3	Εμπλεκόμενες Αρχές
5.2.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα	5.4.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα
5.3	Γνωμοδότηση αρχαιολογικών υπηρεσιών	5.5	Γνωμοδότηση αρχαιολογικών υπηρεσιών
5.3.1	Θεσμικό Πλαίσιο	5.5.1	Θεσμικό Πλαίσιο
5.3.2	Διαδικασία	5.5.2	Διαδικασία
5.3.3	Εμπλεκόμενες Αρχές	5.5.3	Εμπλεκόμενες Αρχές
5.3.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα	5.5.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα
5.4	Γνωμοδότηση δασικών υπηρεσιών	5.6	Γνωμοδότηση δασικών υπηρεσιών
5.4.1	Νομικό πλαίσιο	5.6.1	Νομικό πλαίσιο
5.4.2	Διαδικασία	5.6.2	Διαδικασία
5.4.3	Εμπλεκόμενες αρχές	5.6.3	Εμπλεκόμενες αρχές
5.4.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα	5.6.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα
		5.7	Παραχώρηση Χρήσης Αιγιαλού, Παραλίας, Θάλασσας, Πυθμένα και του Υπεδάφους του
		5.7.1	Νομικό πλαίσιο
		5.7.2	Διαδικασία
		5.7.3	Εμπλεκόμενες αρχές
		5.7.4	Υποβαλλόμενα έγγραφα

5.5 Άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας στο τομέα του Φυσικού Αερίου	5.8 Αδειοδότηση εγκατάστασης και λειτουργίας στο τομέα του Φυσικού Αερίου
5.5.1 Νομικό Πλαίσιο	5.8.1 Νομικό Πλαίσιο
5.5.2 Δικαιολογητικά για Άδεια Εγκατάστασης	5.8.2 Διαδικασία και ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα
5.5.3 Δικαιολογητικά για Άδεια Λειτουργίας	5.8.3 Εμπλεκόμενες Αρχές
5.5.4 Υπηρεσίες αδειοδότησης και χρονοδιάγραμμα	5.8.4 Υποβαλλόμενα έγγραφα για Άδεια Εγκατάστασης
	5.8.5 Υποβαλλόμενα έγγραφα για Άδεια Λειτουργίας
5.6 Κύριες άδειες στο τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας	5.9 Κύριες άδειες στο τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας
5.6.1 Έργα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας	5.9.1 Νομικό Πλαίσιο
5.6.2 Έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας	5.9.2 Διαδικασία αδειοδότησης για έργα μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας
5.6.3 Διαδικασία αδειοδότησης έργων παραγωγής	5.9.3 Διαδικασία αδειοδότησης για έργα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας
5.6.4 Χρονοδιάγραμμα αδειοδοτικής διαδικασίας	5.9.4 Χρονοδιάγραμμα αδειοδοτικής διαδικασίας
	5.9.5 Εμπλεκόμενες Αρχές
	5.9.6 Υποβαλλόμενα έγγραφα
5.7 Απαλλοτριώσεις	5.10 Απαλλοτριώσεις
5.7.1 Νομικό Πλαίσιο	5.10.1 Νομικό Πλαίσιο
5.7.2 Διαδικασία και χρονοδιάγραμμα	5.10.2 Διαδικασία και χρονοδιάγραμμα
	5.11 Άδειες και εγκρίσεις δόμησης
	5.11.1 Νομικό πλαίσιο
	5.11.2 Διαδικασία
	5.11.3 Υποβαλλόμενα έγγραφα
	5.11.4 Αρμόδιες Υπηρεσίες
6 Στοιχεία επικοινωνίας φορέων	6 Κατάλογος εγγράφων και πληροφοριών που πρέπει να υποβληθούν
6.1 Υπηρεσίες Υπουργείου Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας	7 Στοιχεία επικοινωνίας φορέων
6.2 Υπηρεσίες Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής	7.1 Υπηρεσίες Υπουργείου Οικονομίας, Ανάπτυξης Τουρισμού
	7.2 Υπηρεσίες Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας
	7.3 Υπηρεσίες Υπουργείου Εθνικής Άμυνας
	7.4 Υπηρεσίες Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών Δικτύων
	7.5 Υπηρεσίες Υπουργείου Πολιτισμού Αθλητισμού
6.3 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις	7.6 Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
	7.7 Περιφέρειες
	7.8 Ανεξάρτητες αρχές και φορείς στον τομέα της ενέργειας
	7.9 Άλλοι φορείς